

Metai V

SPALIS-OCTOBER, 1921

No. 10

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Sulaukė.

VIEŠAS PAPEIKIMAS L.M.P.S.A. PILD.
KOMITETUI.

L.M.P.S. I Rajono konferencijoje, įvykusioje 21 d., rugpj., 1921 m., Brooklyn, N. Y., buvo svarstyta Susivienijimo reikalai ir nutarta:

1) Kadangi mūsų tikslas savo organizaciją didinti narių skaitliumi ir platinti literatūrą;

2) Kadangi atsiekimui to tikslo reikalinga nuolatos per organą ir kitais budais vesti agitaciją;

3) Kadangi nei per organą, nei kitais budais nevedama jokios agitacijos nei už Susivienijimo didinimą, nei už organo platinimą;

4) Kadangi mūsų Konstitucijos straipsnis III, paragrafas antras, skamba sekamai: "Pildomasis Komitetas... rupinasi agitacija. Delei to parupina kalbėtojus, referentus, lektorius ir t. p." Ir ketvirtas paragrafas skamba: "Prižiuri visus darbus susinešimų sekretorės, redaktorės, administratorės, išdininkės, literatūros ir apšvietos komiteto ir specialių komisijų". Vadinasi, prižiuri, kad ir agitacija būtų vedama už Susivienijimą ir už organo bei literatūros platinimą;

5) Kadangi Pild. Komitetas nieko panašaus nėra atlikęs; tai—

Konferencija, per įgaliotą komisiją, duoda Pild. Komitetui viešą papeikimą už apsilėidimą agitacijos darbe ir reikalauja, kad ateityje Pild. Komitetas daugiau rupintusi agitacijos reikalais.

Komisija:

M. Paukštienė,

A. V. Klimiūtė-Kraucevičienė,

J. Bondžinskaitė.

L. M. P. S. A. KUOPŲ VIRŠININKIŲ DOMEI

Rugpjūčio mėnesį, 1921 m. išsiuntinėta visom kuopom 6-tas L. M. P. S. A. leidinys, "Rusijos Revol. Ist."

Kuopų sekretorės gavę knygas privalo išdailinti jas kuopos susirinkime kiekvienai narei, kuri yra pilnai užsimokėjus mėnesines mokesčius ir kuri priklauso prie kuopos nemažiau kaip 3 mėnesius.

Kuopų sekretorės, kurios dar negavo tos knygos arba gavo permažai kuogreičiausia turi pranešti centro sekretoriai apie tai.

Draugės narės, kiekviena butinai porą kartų perskaitykite minėtą knygą. Iš jos daug pasimokinsite.

L. M. P. S. A. Centro sekretorė

E. N. Ješkevičiūtė.

L.M.P.S.A. Finansinis Raportas už

Rugpjūčio mėnesį.

Iplaukos

Kp. No.

69	W. Lynn, Mass.	\$3.75
9	Chicago, Ill.	6.75
58	Chicago, Ill.	1.85
89	Milwaukee, Wis.	2.75
94	Benton, Ill.	3.40
98	Amsterdam, N. Y.	1.50
18	Hartford, Conn.	4.80
105	Yonkers, N. Y.	3.90
1	Brooklyn, N. Y.	8.25
75	St. Clair, Pa.	1.65
104	Muskegan, Mich.	2.25
72	Kenosha, Wis.	3.75
65	Rumford, Maine	3.85
88	Pittston, Pa.	90
13	So Boston, Mass.	2.10
34	Fitchburg, Mass.	2.25
46	Philadelphia, Pa.	4.10
85	Nashua, N. H.	2.85
86	Herrin, Ill.	4.00
42	New Haven, Conn.	1.75
107	Bulpitt, Ill.	1.65
115	Roseland, Ill.	11.90
116	Miners Mills, Pa.	2.65

41	Akron, Ohio	2.10
77	Frackville, Pa.	7.35
51	Collinsville, Ill.	7.20
4	Elizabeth, N. J.	1.05
50	Gardner, Mass.	3.15
	Pav. M. Gerkiūtė	50
11	Philadelphia, Pa.	11.25
110	E. St. Louis, Ill.	2.25
8	Lawrence, Mass.	2.35
91	Maspeth, N. Y.	1.80
74	Hazelton, Pa.	1.20
100	Hudson, Mass.	4.50
108	W. Frankfort, Ill.	4.95
63	Nanticoke, Pa.	2.25
66	Los Angeles, Cal.	3.85
14	Easton, Pa.	3.15
47	Waukegon, Ill.	2.10
70	Racine, Wis.	2.25
15	Ansonia, Conn.	2.85
71	Benld, Ill.	6.30
22	Montello, Mass.	7.80
38	Paterson, N. J.	4.95
30	Bridgewater, Mass.	3.60
21	Pittsburgh, Pa.	3.45
63	Nanticoke, Pa.	30
55	Haverhill, Mass.	2.10
37	Grand Rapids, Mich.	3.30

48	Wilkes Barre, Pa.	1.95
60	Pittsburgh, Pa.	1.65
102	New Kensington, Pa.	1.50
96	Chicago, Ill.	75
9	Chicago, Ill.	6.15
10	Newark, N. J.	7.95
24	Cleveland, Ohio	10.90
12	Waterbury, Conn.	4.95
	Viso įplaukė	\$216.60

IŠLAIDOS

	K. Karosienei kelionės lėšos	
	į du L.M.P.S. Pild. Kom. posėdžius	\$14.00
	L.M.P.S. 48 kuopai gražinta per klaidą prisiųsti į Centrą pinigai	85
	Viso išėjo	\$14.85

SUTRAUKA

	Viso įplaukė	216.60
	Nuo liepos mėn. balansas	179.35
	Viso	395.95
	Viso išėjo	14.85
	1 d. rugs. išde lieka	\$381.10

L. M. P. S. A. Finansų Sekr.

E. N. Ješkevičiūtė

L. M. P. S. A. Išdininkė

M. Undžienė

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor and Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai V

SPALIS-OCTOBER, 1921

No. 10

Po Trečiam Suvažiavimui

Nekantriai lauktas suvažiavimas atėjo ir praėjo. Neveltui ruošėmės ir laukėme jo su nekantrumu. Tai buvo vienas iš pavyzdinčiausių mūsų suvažiavimų.

Prisimena mūsų pirmasai suvažiavimas, jis buvo toks energingas, daug žadantis, tai buvo pradžia mūsų darbuotės. Nuo to suvažiavimo prasidėjo mūsų platesnis veikimas ir augimas. Daugelis, reikia pasakyti, dalyvavusių tame suvažiavime nebuvo liuosos nuo sufragizmo dvasios. Jos buvo linkę manyti, kad išties bus truputi geriau darbininkų klasei, kuomet moteris gaus balsavimo teises. Jos manė, kad davus moterims klausimą išspręsti jos bus širdingesnės, geresnės už "žiaurius vyrus" ir padarys prielankesnę darbininkams nuosprendį. Mums reikėjo žinoti, ir dabar jau žinome, kad ne į lytis dalinasi visuomenė, bet į klases.

Kadangi tų laikų gyvenimo ir veikimo sąlygos neišsukė griežto nusistatymo, patiesimo griežtos linijos darbininkų klasės kovoje, tai tas suvažiavimas ir nenustatė jos.

Jis, vienok, padėjo darbinikišką pamatą mūsų organizacijai.

Antrasai suvažiavimas jau buvo skirtingas. Jame pasireiškė pas kai kurias drauges tendencija prie dešiniojo, sociališdavikų, sparno darbininkų judėjime. Nors nevisai aiškiai, bet buvo bandoma toji dvasia praveisti ir mūsų suvažiavime. Jos bandė palikti L. M. P. Susivienijimą kokia tai bešališka organizacija, kuri neturi kištis į jokių socialistinio judėjimo frakcijinius ginčus, kurie tuo laiku buvo vedami. Bet kad mūsų organizacijoje didžiuma buvo darbininkų, tai nebuvo galima "socialistėms" tatau atsiekti, nepaisant jų bandymų, mūsų organizacija paliko kairiųjų darbininkų kovos fronte. Suvažiavime mes jau pamatėme, kad netoli eisime su tomis inteligentėmis. Neuzilgo reikėjo skirtis.

Tarpe antrojo ir trečiojo suvažiavimo pergyvenom labai pamokinantį laikotarpį. Lapkričio Revoliucija Rusijoje iškėlė daug svarbių klausimų darbininkų judėjime, ku-

riuos gvildenant, po įgautų prityrimų karo ir revoliucijos laike, prisiejo nusistatyti griežtai prieš tuos žmones, kurie iki tol dar nebuvo parodę savo tikrojo veido. Parodė jį tik tuomet, kada darbininkai patįs pradėjo bruzdėti ir apsižiūrėjo kur link nori juos vesti tie vadovai. Pamatę tikruosius veidus tų social-išdavikų, visų šalių susipratę revoliuciniai darbininkai, nusprendė syki ant visados atsiskirti nuo jų. Įvyko mažesni ir didesni skylimai daugelyj darbininkų organizacijų. Neaplenkė tatai ir mūs, tokiu budu ir mes apsivalėme nuo jų. Kadangi pas mus tų ponučių buvo labai mažai, tai jos negalėjo padaryti jokio nesmagumo, bet tykiai jos buvo priverstos pasitraukti.

Sausio mėnesio, 1920 m., reakcijos šėlimas dar paskubino apsivalyti nuo tų išdavikų, nes pasirodė, kad reikia daugiau negu gražiai skambančių žodžių, norint veikti mūsų tarpe. Likusieji bailiai irgi bėgo iš mūsų tarpo.

Trečiasai suvažiavimas jau daug skyrėsi nuo pirmesniųjų. Šis suvažiavimas parodė kaip daug nuprogresavo mūsų moteris. Suvažiavo suvirš 50 delegačių iš visų J. V. dalių, su tvirtu pasiryžimu kovoti kartu su viso pasaulio revoliuciniu proletariatu iki pergalės. Jau čionai nesirado tų intelingentių, o vien darbininkės, suprantančios savo klasinius uždavinius, suvažiavo bendrai pasitarti, kaip geriau ir sekmingiau priėti prie atsilikusiųjų moterų ir kaip budinti jose klasinę sąmonę.

Per visą suvažiavimą, visuose klausimuose, visuomet reišėsi ta mintis, kad moterų darbininkų klausimas, jų veikimas ir jo uždaviniai, nesiskiria nuo visos darbininkų klasės uždavinių; kad mes esame tik dalis to didelio proletarinio judėjimo. Moteris pasiluosuos sykiu su visa darbininkų klase — tai dvasia mūsų suvažiavimo. O tatai kaip tik ir rodo mūsų didelį

progresą, mūsų klasinį susipratimą. Tatai parodo, kad pas mus jau nesiranda draugių, kurios manytų, jog dar yra koks tai atskiras, išimtinai moterų klausimas.

Šiame suvažiavime padarėme daug naudingų tarimų, priėmėme geras rezolucijas, kurių čia neminėsiu, nes visos bus patalpintos "Moterų Balse". Viena svarbiausių rezolucijų bene bus mūsų santikiai su šios šalies progresyvių moterų judėjimu, kurioj išreiškiama noras praplėsti savo veikimą netik lietuvių moterų tarpe, bet ir tarp kitataučių, ir patariama mūsų Pild. Komitetui, kad jis darytų žingsnius vykinti tatai gyveniman. Taipgi priimtas, mums rodos, labai geras konstitucijos projektas ir jį privalo priimti visos narės, kuomet eis referendumu. Gal but nekurie punktai narėms atrodys per daug varžantys narių teises, bet draugės, kurios žiuri į mūsų veikimą visapusiai ir kurios nori, kad mes nejuokais imtumės uždarbo vykinimui savo siekių, pamatys, kad dabar kitokia forma ir taisyklės mūsų organizacijai nė negalima.

Kad mes esame pasiryžę dirbti parodo ir tas, jog kalbant apie skleidimą propagandos ir agitacijos dauguma delegačių išsireiškė, jog ateity nebus prašoma tų draugių, kurios gali kalbėti bei rašyti, bet jos bus disciplinuotos, jos turės eiti savo pareigas, jeigu norės buti mūsų tarpe.

Draugės, šis suvažiavimas padėjo tvirtą pamatą mūsų veikimui, priimdamas tą konstituciją ir tas rezolucijas, bet to dar toli gražu neužtenka. Dabar kiekvienos narės pareiga vykinti tie visi tarimai gyveniman, tai nepriklauso vien Centru bei vienai kitai narei, bet visoms ir todelei visos eikime savo pareigas. Prie darbo! Įvykinkime gyveniman visus savo tarimus!

Veikimas — Vyriausias Musų Uždavinys

Su nekantrumu laukėme mes mūsų Trečiojo Suvažiavimo; atėjo jis ir praėjo. Tos draugės, kurios turėjo progą dalyvauti šiame suvažiavime, beabejonės, ilgai atmins jojo įspūdžius. Beveik iš visų svarbiausių lietuvių kolonijų susirinko draugės, kad apsvarstyti ir išdiskusuoti svarbius klausimus vienintėlės tikrai darbininkiškos šioj šaly moterų organizacijos, Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo. Nežiurint persekiojimų, nežiurint priešų puolimų, mūsų organizacija nė valandėliai nenuleido darbininkų išsiliuosavimo vėliavos, da ir pačiose reakcijos siautimo valandose jinai nepaliovė šaukus į darbininkes ir darbininkus, į pavergtuosius ir prispaustusius, kad jie pabustų iš letargos miego ir pradėtų tikrąją kovą už galutiną pasiliuosavimą iš po jungo alginės verguvės.

Trečiojo Suvažiavimo delegatės gerai suprato rolę, lošiamą L. M. P. S. lietuvių darbininkų judėjime, ir todėl dėjo visas pastangas, kad pastačius jį ant tvirtų kojų, kad sudrutinus jo eiles, kad nutiesus teisingus kelius jo ateičiai, kad įpylus į jo krutinę naujos dvasios, naujo pasiryžimo tęsti toliau savo pradėtą darbą, revoliucinį darbą. Jos pilnai suprato tą atsakomybę, kurią ant jų uždėjo narės, siųsdamos jas į suvažiavimą atstovauti ir išreikšti jų norus ir valią, kad tinkamai sunaudoti jų pasitikėjimą.

Bet suvažiavimo tarimai, suvažiavimo rezoliucijos ir planai pasiliks girioj balsu šaukiančių, jeigu visos draugės, visos susivienijimo narės nedės savo geriausių pastangų, kad tatai visa pravedus gyveniman.

Suvažiavimas vienbalsiai išreiškė, kad mūsų organizacija turi praplėsti savo veikimo ribas, turi padidinti skaičium savo eiles.

Šioj šaly randasi tūkstančiai ir tūkstančiai darbininkų moterų, kurios tebeklaidžioja tamsybėje ir nežinioje. Reikia išbudinti jas iš miego, reikia jas sukelti prie veikimo, reikia joms parodyti šviesos kelią. Tatai gali atlikti tiktai mūsų susivienijimas, kuris tvirtai laikosi naujovinio darbininkų judėjimo principų ir taktikos. O kad tatai atsiekti, tai reikia didesnio skaičiaus mūsų draugių, reiškia didesnio burio atsidavusių kovotojų. Ir dirva yra plati, tiktai reikia daugiau pasišventimo, o mūsų eilės greitu laiku pasidarys skaitlingesnės. Nuo šios valandos, draugės, dėkime pastangas, kad įtraukus į savo organizuotas eiles daugiau darbininkų moterų.

Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, raginančią mūsų drauges daugiau kreipti dėmesį į pašelpines darbininkų organizacijas. Mes šioj šaly turime šimtus ir šimtus visokių lietuviškų pašelpinių draugijų, beveik nesiranda tokio darbininko, kuris nepriklausytų mažiausia prie vienos pašelpinės draugijos. Vadinasi, tūkstančiai darbininkų yra susispietę į tokias organizacijas. Bet tos organizacijos vyriausia yra rankose darbininkų reikalams priešingų elementų. Mūsų pareiga stoti į tokias organizacijas, nenuilstančiai kovoti prieš darbininkų priešus, dėti visas pastangas, kad įgauti kuodaugiausi įtakos jų nariuose. Draugės narės turi atkreipti atydą linkui šios rezoliucijos ir bandyti vykinti ją gyveniman.

Suvažiavimas pasireiškė už organizavimą ir vadovavimą vaikų draugijėlių. Draugės, šitas suvažiavimo žingsnis yra labai svarbus, ir nepalikime nieko tokio ant kelio, kas neleistų jo įvykinti gyveniman. Darbininkų klasės vaikučiai šiandien lanko buržuazines bei bažnytines mokslaines. Ten jiems įkalama priešdarbininkiška dvasia, tenai įskiepijama jiems buržuazinės idėjos ir idealai, tenai jie paverčiami kapitalistinės sistemos garbintojais ir gynėjais, tenai

jie padaromi darbininkų klasės, savo pačių reikalų priešais. Mes turime pasitikti tą jaunąją kartą su savo idėjomis, išplėsti iš jų jaunučio proto tuos buržuazinės sistemos nuodus ir padaryti juos kovotojais už darbininkų klasės reikalus. Darbas didelis ir begalo svarbus. Jaunajai kartai priklausoma kovoti ten, kur mes ją paliksim, jaunajai kartai priklausoma darbininkiško pasaulio išganymas, jai priklausoma ateitis. Mes gal pailsime, mes gal žusime žiaurioje kovoje, jaunoji karta turės įvykinti naują sistemą, sistemą, kuri nepažins nei išnaudojimo, nei priespaudos, nei ašarų, nei nekalto kraujo, komunistinę sistemą. Neveltui Karolius Liebknechtas, tasai nenuilstantis darbininkų klasės kovotojas, per visas savo gyvenimo dienas šaukė susipratusius darbininkus daugiau rupintis jaunosios kartos išauklėjimu ir apšvietimu. Neveltui visoki parazitai ir fariziejai turi geležine savo ranka sugniaužę visas mokyklas. Liebknechtas suprato, kad darbininkų klasės išganymas nėra galimas be apšvietimo ir išauklėjimo darbininkiškoj dvasioj jaunos kartos; mūsų priešai taip-pat gerai supranta, kad be palaikymo savo nuoduose jaunosios kartos, jųjų parazištiškas gyvenimas greitai žlugtų. Neveltui Sovietinė Rusija deda visas pastangas, kad išauklėjus komunistinėj dvasioj vaikučius. Draugės, suvažiavimas padarė pirmus žingsnius linkui steigimo vaikučių draugijėlių, bet mes visos turime dėti geriausias pastangas, kad tie žingsniai duotų tikrąsias pasekmes. Lai neliks nė vienos L. M. P. S. didesnės kuopos, kuri ateinančiu žiemos sezonu neįkurtų savo kolonijoj vaikų draugijėlės. Tatai nelengvas darbas. Bet niekas kitas jo neatliks. Mes turime pasiimti jį ant savo pečių.

Suvažiavimas plačiai apkalbėjo "Moterų Balsą" ir patarė, kad būtų įvesti ir palaikyti tam tikri skyriai, kaip tai: Šeimi-

ninkų Skyrius, Sveikatos Skyrius, Lavinimos Skyrius ir tt. Mes iš savo pusės dėsi-me visas pastangas, kad tatai būtų išpildyta. Bet ir jūs, draugės, turite daugiau rupintis "M. B." Turite daugiau rašinėti į "M. B." iš savo veikimo, iš savo kolonijų darbininkų judėjimo apskritai. Tokios draugės, kurios kiek-tiek daugiau gali vartoti plunksną, turi rašinėti į "M. B." šiaip organizacijos reikalus ir agitatyvius straipsnelius. Ir visos draugės turite daugiau rupintis "M. B." platinimu. Mes turime dėti pastangas, kad mūsų organas lankytojų kiekvieno darbininko stubą, mes turime nepamiršti jį paremti ir finansais. "Moterų Balsas" visuomet ištikimai gynė darbininkų klasės reikalus, gins jis ir ateity; nesvyruojančiai jisai neš darbininkų išsiluosavimo vėliavą, narsiai ir pasiryžusiai kovos jis priešvisokios rušies darbininkų priešus ir klaidintojus.

Suvažiavimas priėmė atsišaukimą į visas nares tiesti savo ranką Sovietų Rusijos badaujantiems žmonėms. Bado šmėkla šiandien grumoją keliems milijonams Rusijos vargdienių. Rusijos darbininkai ir valstiečiai jau kelinti metai lieja kraują už viso pasaulio darbininkų reikalus. Juos šiandien patiko baidi nelaimė. Delei giedros išdeginimo jāvų, jiems grumoją badas. Jie šiandien šaukia į mus, kad mes ateitumėme šioje krizio valandoje jiems į pagelbą. Ir susipratusių darbininkų ir darbininkų pareiga atsiliepti į jų balsą. Nepamirškime draugės, kad Rusijos revoliucija yra širdis ir siela pasaulinės revoliucijos. Viso pasaulio priešai deda visas spėkas, kad tik-tai užgniauzus, kad tik-tai sukriušinus tą širdį. Ir jeigu jiems pavyktų nuversti Rusijos Sovietų Valdžią, tada negirdėta reakcija užviešpatautų ne tik-tai Rusijoje, bet visame pasauly. Įsiutusi buržuazija pasiųstų į kartuves, į kalėjimus, į kapus tūkstančius ir tūkstančius susipratusių darbininkų,

kurie tiktai drįso pakelti ranką prieš kapitalo galybę, su pat šaknimis išrautų ir sunaikintų darbininkų revoliucines organizacijas. Ot kodel mes ir turime nesigailėti nieko, nei savo centų, nei spėkų, kad tiktai išgelbėjus Rusijos Revoliuciją. Ir šiandien mes turime progą tatai padaryti. Aukokime pačios ir visais budais rinkime aukas badaujantiems Rusijos žmonėms.

Draugės! Tegul Trečiaisiai Suvažiavimas buna išjudintojų visų mūsų prie didesnio veikimo, tegul jisai buna nauju žingsniu mūsų organizacijos gyvenime ir visame lietuvių darbininkų ir darbininkų judėjime, kuris yra dalim visa-pasaulinio darbininkų judėjimo. O jis bus tuom, jei tiktai mes visos stosime darban, kad įvykinus gyveniman jo tarimus ir rezoliucijas. Daugiau veikimo! Tegul buna mūsų visų obalsis.

V. M.

Išpuodžiai iš L. M. P. S. Suvažiavimo

Matomai prie praeito suvažiavimo buvo gana rupestingai rengtasi veik visų kuopų bei rajonų. Atvykus iš vakaro į Bostoną jau radau keletą delegačių pribuvusių iš toliaus. Visos kalbasi kas turės būt nuveikta, pagerinta ir tam panašiai.

Ant rytojaus, apie devintą valandą, iš vakaro pribuvusios ir anksti ryte atvykstančios delegatės pradėjo rinktis į paskirtą vietą, kur turės įvykti suvažiavimo posėdžiai. Su dideliu nekantrumu, laukia suvažiavimo atidarymo, o per tą laiką vis pribuva naujų delegačių. Praslinkus keliomis valandomis pribuvo ir Centro Sekretorė d. E. N. Jeskevičiūtė, kuri turėjo atidaryti suvažiavimą.

“Draugės! L. M. P. S. Trečias Suvažiavimas jau atsidaro. Šis suvažiavimas veikiausiai skirsis daug kuomi nuo pirmesniųjų mūsų suvažiavimų. L. M. P. S. jau

nėra siaura moterų organizacija, kovojanti vien tik už siaurus sufragisčių obalsius. L. M. P. S. darbininkų miniose jau užima svarbią vietą. Šiandiena Susivienijimo uždaviniai yra taip platus, kaip yra platus patsai darbininkų judėjimas. Kad L. M. P. S. eina revoliucinių darbininkų keliu, tai ir tas aiškiai liudija, jog visos buvusios S-me “socialistės” vadovės turėjo apleisti mūsų organizacijos eiles, nes pas mus jau neliko vietos. Šis suvažiavimas turės dar tampresniais ryšiais susirišti su revoliuciniu darbininkų judėjimu ir kartu eiti kovos keliu prie mūsų tikslo.” Taip kalbėjo drg. E. N. J. atidarydama suvažiavimą.

Pakol komisija sutvarkė mandatus pakviesta kalbėt dgė Remeikienė iš Chicago, ILL. “Draugės! Jus veikiausiai manote, kad pas mus Chicagoj dar vis smalavirės tebėra vadovėmis mūsų organizacijoj, bet dalykai jau virto visai kiton pusėn. Smalavirės visos iš S-mo narių tarpo likos pralintos ir dabar Chicagoj ir jos apielinkėse draugės eina kartu su revoliucine darbo minia. Jau atsirado iš tų pačių “negramatnų” tarpo, kaip jos mus pirmiau vadindavo, veikėjų ir mes išmokome pačios reikalus tvarkyti.”

Toliau kalba dgė K. Petrikenė: “Aš turiu laimę matyt S-mo augimą veik nuo pat pradžios jo gyvavimo. Jeigu penki metai atagl matant lietuvių moterų nesusipratimą butų kas manęs apie moterų didelę organizaciją, sunkų but buvę tam tikėti. Pirmasai L. M. P. S. suvažiavimas atstovavo vos tik kelioliką kuopų. Tame suvažiavime tapo padėta tvirtas pagrindas, kad S-mas turi gyvuot. Antrame suvažiavime liko nustatytas aiškus kelias, kuriuomi S-mas turės eiti. Nors laikotarpy nuo pirmo iki dabartiniam suvažiavimui S-mas sparčiai augo — bujojo, bet dar nėra atliktas tas darbas, kurį S-mas turėjo atlikti. Dabar S-me randasi virš dviejų tūkstančių narių, o

betgi turėtų rasti daug daugiau. Šio suvažiavimo turėtų but svarbiausia užduotis, tai surasti tinkamiausius budus kaip prieiti prie plačiųjų darbininkų minių, idant į traukus jas į S-mo narių tarpą.”

Kalba d. Ramanauskienė iš Minersville, Pa. “Draugės! Jums gyvenant didmiesčiuose sunku suprasti mainų apielinkų moterų padėtį. Mūs ir jūs gyvenimas daug kuom skiriasi. Pas mus dauguma moterų neina dirbt į dirbtuvę, nes tenai dirbtuvių nesiranda, bet užtat mes nepalygynamai daugiau turime namų darbo — už jus. Nežiurint visa to, mainierių moterų judėjimas pradeda apimti vis platesnes ir platesnes ribas.”

Kalba iš toliaus atvykusi delegatė dgė. Steponavičienė iš Collinsville, Ill. Ji nurodė, kad ir vidur-vakarinėse valstijose moterų judėjimas įeina į platesnį kelią. “Nors darbas gana sunkus, nes mažai turime agitatorių, bet dirbam sulyg išgalės”, užbaigė dgė Steponavičienė.

Čion pažymėjau tik svarbesnes prakalbų ištraukas. Besitęsiant prakalbam, komisija raportavo, kad mandatai jau sutvarkyti. Eita prie dienotvarkio. Iš eilės prasideda raportai. Raportai sutvarkyti gana praktiškai. Nevargino delegačių ilgi “referatai”. Trumpoj aiškioj formoj nupiešta organizacijos augimo procesas, pasibriežti ir atlikti darbai. Užsibaigus raportams seka daugybė įvairių pasveikinimų. Didelį įspudį ant delegačių ir svečių darė pasveikinimai. Nebuvo tai tušti žodžiai taikomi moterims į “švelnius jausmus”, bet veik kiekvienas pasveikinimas skambėjo: “Mes esame giliai įsitikinę, kad šis suvažiavimas padarys didelius žingsnius organizavimui lietuvių darbininkų. Kadangi L. M. P. S. mokėjo savo organizaciją išlaikyti čielybėj, parodė duris visokiems išdavikams darbininkų klasės reikalų, tad lai šis suvažiavimas prirengia naujus kelius, naujus bū-

dus del pasekmingesnės kovos išsiliuosavimui darbininkų klasės iš po kapitalistinės vergijos.

“Lai gyvuoja L. M. P. S.”

Apart daugelio pasveikinimų, skambėjo pasveikinimas ir nuo Didžiosios Britanijos Lietuvių Komunistų Jaunuomenės Sąjungos. “Draugės! Mes, L. K. J. S. matydami jūsų nenuilstantį ir dideliai naudingą darbą klasių kovos sukury, sveikinam jus draugės tikėdami, kad ir ateity jūsų veikimas bus tik to pobūdžio, kuris tinkamas darbininkų klasės išsiliuosavimui iš po kapitalistinio jungo.

“Dirbkite, draugės, ir toliau tą patį darbą, o mes visados busime su jumis.”

Visame suvažiavime delegačių tarpe viešpatavo didelis draugiškumas, nors tuli iš dalyvvaujančių svečių ir tikėjosi, kad bus didelių susikirtimų kaip principų, taip ir taktikos klausimuose, bet nieko panašaus nebuvo.

Daug buvo kalbama agitacijos klausimu ir galų gale prieita prie išvedimo, kąd apart “M. B.” ir kitos skleidžiamos literatūros daugiausiai reikalinga agitacija gyvu žodžiu. Vienbalsiai nutarta, kad kuri tik gaili skleisti agitaciją, turi but pašaukta prie darbo.

Pirmesniuose suvažiavimuose iškilus kokiam svarbiam klausimui, diskusijose dalyvavavo vos kelios delegatės, bet šiame, — pasirodė, kad narės yra nuprogresavę toli. Svarbesnius klausimus diskusuojuant, veik visos delegatės dalyvavo, rišant klausimus rimtai ir nuosekliai. Nebuvo taip sakant “patentuotų” vadovių, bet užtai rišant darbininkų reikalus visos buvo vadovėmis. Tas parodo, kad S-mo narės jau užtektinai pribrendo, kad eiti į minias ir vest jas prie išsiliuosavimo iš vergijos.

Užsibaigus posėdžiams apart delegačių pirmininkė pakvietė ir keletą svečių — kurių dalyvavo S-me gana daug — pasakyti

savo įspūdžius iš suvažiavimo. Daugelis svečių dalyvavo gana iš toli atvykę. Vienas svečias sakė: "Draugės! Man dalyvaujant laike jūsų suvažiavimo posėdžių patyriau, kad jūsų suvažiavimas daug kuom skiriasi nuo kitų moterų suvažiavimų. Jus čionai susirinkote ne paroduoti naujas "dreses" bei kepures, bet savo protą svarstant darbininkų reikalus." Kiti svečiai taip pat nurodė, kokią svarbią rolę S-mas lošia darbininkiškame judėjime, kad S-mo narių pareigos dirbti ne tik savo organizacijoj, bet eiti į plačiąsias minias, veikti naudai darb. klasės abelnai.

Užsibaigus suvažiavimui delegatės skirstėsi pilnos energijos ir pasiryžimo vykinti gyveniman užsibriežtus darbus.

K. P.

LIETUVĖ DARBININKĖ VAKAR IR ŠIANDIEN

Šiomet sukanka penki metai laiko nuo pradėjimo leisti lietuvių darbininkų moterų švyturio, L. M. P. S. organo, "Moterų Balso". Pradedant leisti šį laikraštį ne pas vieną mus, draugės kilo abejojimo mintys, ar galėsime mes jį ilgčiau leisti, ar galėsime palaikyti, ar įsteigsime padaryti savo laikraštį tokiu, koku jis šiandien yra: populiariu, prieinamu visiems darbininkams, skelbiančiu klasinę sąmonę ir neperžengiančiu anapus darbininkų klasės reikalų rubežiaus. Sykį tuo klausimu teko kalbėtis su d. V. Kapsuku, kuris labiausiai troško, kad L. M. P. S. pradėtų leisdinėti savo organą. Išklauses kelių mūsų argumentus, jog moterys "persilpnos" išleisti savo organą, jis užreiškė: "Jei šis moterų susivienijimas (L. M. P. S.), susidėtų iš prieštaraujančioms klasėms priklausančių elementų, tuomet būtų abejotina apie pasilaikymą organo, bet mes matome, kad jame veik visos narės yra proletarės ir jau tas užtikrina jo egzistavimą."

Jo buvo teisybė. Šiandien ne tik vienos lietuvių darbininkės gėrisi savo leidžiamu laikraščiu, bet taipgi ir visi lietuviai darbininkai, nes jis gina jų, kaip moterų, taip ir vyrų darbininkų reikalus, ir rodo kelią į šviesesnę ateitį, į socializmą.

Šio straipsnio užduotimi yra ne garbinimas mūsų organizacijos, bei atskirų asmenų, veikusių L. M. P. S. ir "Moterų Balse", bet pažymėjimas, jog darbininkės moterys arba apamai darbininkai sąmoningai veikdami visuomet įjiegė ir įjiegės atlikti savo pasibriežtą darbą, jei tik jų organizacija bus tyra, siekianti prie vieno tikslo, nusistačiusi bendrus kelius atsiekimui savo tikslo.

Organizacija, nežiurint, ar ji politinė, ekonominė ar apšvietos, kuri susideda iš prieštaraujančių klasių elementų, nežiurint kokiais gerais norais jie vaduotųsi, niekuomet nevarys sekmingo, našaus darbo. Mums tai rodo istorija, tai rodo faktai. Kai po pavyzdį, čia noriu bent trumpai priminti apie Lietuvos moterų bandymą įsteigti "hepartyviškos" organizacijos, kuri tik tai tol gyvavo, tol veikė, kol jos steigėjos išsiskirstė. Mums, L. M. P. S. narėms, yra svarbu pažvelgti į pirmesnius, lietuvių moterų, gyvenančių Lietuvoje, žygius įsikūrti savo organizaciją. Mums svarbu todėl, kad iš praėties, iš pirmesnių paklaidų mes mokinamės.

Iki 1907 metais Lietuvos moterys nė buržujės, nė darbininkės neturėjo nė jokios savo organizacijos, kurioje galėtų aptarti savo reikalus. Ypatingai organizacijos buvo reikalingos Lietuvos proletarėms, kadangi jos vilkdavo vargo našta už save daug didesnę. Jų gyvenimas buvo vedamas sunkiausiuose varguose. Pagaliau, Lietuvos dvasiškija, matvdamą moterų tai vienur, tai kitur subruzdimą, sumanė pasinaudoti tuomi. Jinai nutarė sutverti moterų organizaciją, tikėdama, kad jai pavyks

įgyti įtaką joje, kad pasiseks užgriebti tą organizaciją į savo rankas.

Tų pačių metų 6 ir 7 spalio mėnesio (lygiai keturiolika metų tam atgal) susivažiavo Kaunan pirmas lietuvių moterų suvažiavimas. Susirinko apie 400 moterų. Taipgi buvo keliolika ir vyrų. Apie jį draugas V. Kapsukas Petrogrado "Tiesoje" rašė:

"... Važiavo, kas norėjo ir galėjo, pirmaisiai kas pinigų turėjo. Delto daugiausiai ten susirinko ponių ir ponelių, ūkininkų ir ūkininkaičių, kunigų gaspadinių; darbininkė tik viena, kita pakliuvo ir tos nemo-kėjo savo reikalų ginti. Labiau susipratu-sios Vilniaus darbininkės visai negalėjo dalyvauti, nes ten buvo vietos tik lietuviškai kalbančioms moterims; Ryga pertoli buvo. Tai ir nustatė suvažiavimo veidą. Nebuvo tai visų lietuvių moterų suvažiavimas; o tik turtingųjų, ir jų reikalais jis ir tesiru-pino."

Tame suvažiavime buvo skaityta keletas referatų (prolekcijų), kurie tik turtingųjų reikalus teaiškino. Apie darbininkės moters reikalus juose nei nešvistelėjo.

Ant rytojaus buvo prakalbų. Janulaitis, kuris tais laikais dar nebuvo darbininkų klasės neprietelius tvirtino, kad suvažiavimas nieku būdu neįjiegis įsteigti tvirtos organizacijos, kadangi jame dalyvauja ponija ir jos tarnaitė, kurių reikalai yra skirtingi, kaip ugnis nuo vandens. Jis ragino darbininkės moterims steigti savo organizaciją arba dėtis prie profesinių sąjungų ir veikti sykiu su vyrais. Tik taip veidamos jos galės pagerinti savo reikalus.

1907 metų "Kovos" korespondentas to laikraščio 49 numeryj, rašydamas apie tąjį suvažiavimą, tarpe kitko sakė:

"Ta kalba iškėlė aikštėn tamsiąsias spėkas ir parodė, kas tame susirinkime užima

skaitlingiausią vietą. Viena po kitos kėlės ūkininkės ir šaukė, kad kalbėtojas neteisybė pasakęs; tarnaitės ponavojančios, o jos, ūkininkės, vargstančios; tarnaitės išmoką po 60 rublių kasmet, o joms, ūkininkės, nieko nebelieka; bet kur ir kas moka tarnaitės po 60 rub., neparodė. O tūla panelė Jakubinaitė tai net visą vargo ir bado teoriją išvedė: bedarbė, girdi, kilanti nuo tinginiavimo; kas netingėsiąs, tas niekadoms vargo ir bado nekeitėsiąs. Nieks nemėgino sukritikuot tokius 'protavimus', tik sekretorė p. Puidienė pirmininkės vardu "atsako" ūkininkei, skundusiai "pasileidusias" tarnaites: "Tiesa, kad tarnaitės trupučiu-ką pasileidusios (gal daugiau, negu trupučiu-ką: aš tik suminkštinu); bet tas pranyks, kuomet prasiplatins šviesa..."

Bet, anot d. Kapsuko, štai užaina ant estrados prastai apscirėdžiusi mergina, matomai, tarnaitė, Grasilda Petronaitė, ir prabyla: "Aš norėčiau prašyt brangiųjų poniulių... Blogas yra padėjimas dvaro tarnaitės. Joms gulėt prisieina viename kambaryje su vyrais; ten reikia prisiklausyt daug bjaurių žodžių. Naktimis užveizdos tankiai siuncia tarnaites į nepadorias vietas..."

Ir taip perdēm visą suvažiavimą tęsėsi prieštaravimai. Tarnaitės verkė, guodėsi "poniulėms" apie savo vargus, gi "poniulės" kaltino tarnaites, kad jos esą "paleistuvės", kad jos nenuolankiai pildo savo darbus, kuriais tos poniulės apkrauna jas.

Beje, suvažiavime ir tarpe pačių buržujų moterų iškilo ginčų, butent, delei vadovavimo, delei tikybos. Kunigų apnuodintos moterys norėjo, kad viskas būtų veikiama taip, kaip diktuoja dvasiškija. O kadangi ten būta nemažai kunigų gaspadinių, tad jos ir šiaušėsi prieš pirmėives, liberales.

Suvažiavimas užsibaigė. Jame tapo įsteigta Lietuvių Moterų Sąjunga. Ją kont-

roliavo pirmėivės buržujės, ūkininkės. Sąjungos tikslas "švietimas" lietuvių moterų", "gelbėjimas" jų.

Pagaliau, sekamais metais klerikalai steigė savo gospadinių sąjungą, kurią pavadino "Lietuvių Katalikių Moterų Draugija". Taigi jau dvi lietuvių moterų organizacijos Lietuvoje, bet nė viena iš jų negalėjo ilgai gyvuoti, nė viena nepagerino darbininkei lietuvei padėties, nes jom ne tas rūpėjo. Lietuvos darbininkė kaip vilko sunkią naštą, taip ir vilko, kaip prieš suvažiavimą, prieš įsteigimą moterų organizacijų smilko tamsoje, taip ir po įkūrimui jų pasiliko.

Perskaite viršui paduotus įspūdžius apie Lietuvos moterų suvažiavimą, atsiverskime kelis puslapius šio "Moterų Balso" ir pasiskaitykime apie pereitąjį L. M. P. S. suvažiavimą, įvykusį Bostone. Čia jau aiškiai pamatysime, kaip toli mes esame pažengę, kiek daug progreso esame padarę per tuos keturioliką metų. 1907 metais didžiuma iš mūsų pačių, kaip tos Lietuvos tarnaitės, verkėme, prašėme "poniulių", kad pagerintų mūsų būvį. Keturiolika metų atgal, mes neturėjome nė mažiausio supratimo apie klasinę sąmonę, apie klasinę kovą. Merdėjome palšuose rūkuose. Manėme, kad ašaromis pataisysime savo gyvenimą. Kitos tikėjomės maldomis išgauti ką nors. Gi šiandien sakome, kad tik pačių savo jėgomis, savo kova laimėsime šviesesnę ateitį. Pereito L. M. P. S. suvažiavimo pavyzdinga tvarka, vienodas supratimas savo reikalų, sugebėjimas orijentuotis opiais klausimais aiškiai liūdija, kad mes, moterys, lygiai kaip ir viso pasaulio sąmoningų darbininkų klasė einame prie pergales, prie sunaikinimo kapitalistinės tvarkos. Mes einame sąmoningai. Einame ne su ašaromis, einame ne su maldomis, ne su nuolankiais prašymais, bet einame su mokslu: žengiamo su viso pasaulio sąmoningų dar-

bininkų armija, nešančią iškeltą raudonąją vėliavą, prie galutinos pergalės, prie socialės revoliucijos!

Reikia pasakyti, kad Amerikos lietuvių darbininkės iš tų klaidų, kurias darė liet. darbininkės dalyvaudamos Kauno moterų suvažiavime daug pasimokino. Jos aiškiai suprato, jog L. M. P. S. yra darbininkų organizacija, tad jinai privalo ir ginti tik darbininkų moterų, o sykių ir visos darbininkų klasės reikalus. O kadangi tas gynimo darbas priklauso pačioms darbininkėms, tad jos pačios ir varo pirmyn jį. Juk visi gerai žino, kur link mus būtų nuvedusios socialburžujės, nuo kurių laiku spėjome apsivalyti. Paprasčiausia narė gali suprasti, kad tokių ponių, kaip Hermanienės, Jurgelionienės, Michelsonienės ir kt. reikalai yra visai skirtingi nuo darbininkės reikalų. Michelsonienės idealogija tai yra buržujės idealogija. Jai rūpi, kad kaip greičiau įsteigus Lietuvoje popieros dirbtuvę, kurioje darbininkai bus išnaudojami taip, kaip visur. Hermanienėms rūpi bankų reikalai, bet ne darbininkų.

Mūsų organizacija tik todėl bujoja, jos spauda tik todėl platinasi, kad mes einame tikruoju sąmoningojo proletariato keliu, kad mes keliamo ilgai miegojusias savo sesutes iš letarginio miego. L. M. P. S. yra darbininkų organizacija. Jos veikimo buržujės nedrumsčia, nes mes parodome joms duris.

Minėdamos savo "Moterų Balso" penkių metų sukaktuves, mes, draugės, dar labiau įtempkime jėgas praplatinimui jo. Platinti galėsime sekmingiau, jei mes kiekviena pasistengsime prirašyti prie mūsų organizacijos po keles naujas drauges, darbininkes. Mūsų pareiga ne tik prirašyti jas prie L. M. P. S., bet taipgi ir apšviesti. Juo labiau mes būsime tvirtos klasiniame susipratime, darbininkiškoje apšvietoje, juo tvirtesnė mūsų organizacija bus.

Prie darbo, draugės! Mūsų uždaviniai yra ir Lietuvos moterų darbininkių apšvietimas. Jų nė kunigų, nė pirmievių moterų sąjungos neapšvietė, neprikėlė, kadangi ne jų tai darbas. Tik mes, darbininkės, galėsime pagelbėti joms išbristi iš sunkaus gyvenimo.

Mieloji Rūtelė.

Dailė Rusijoje.

Nors buržuazinė spauda daug rašė, ir dabar karts nuo karto rašo, kad Rusijoje mokslas ir dailė labai nupuolę, bet pasirodo, kad taip nėra. Žinoma, Rusija atskirta veik nuo visos vakarų Europos ir Amerikos delto jos dailė ir mokslas nukenčia. Bet ir tai, Rusijoje dailė stovi ant augšto laipsnio. Garsioji Rusijos rašėjo, Maksim Gorki, žmona žymi artistė Andrejeva pa-

gerieji senų dienų teatrui tebėra ir naujieji teatrui, labai geras aktorinis ir tvarkytas, tapo įsteigti."

"Ar tiesa, kad visi geri aktoriai ir artistai apleido Rusiją, kaip kad buvo sakyta ir rašyta?" — užklausė korespondentas.

"Man visuomet imdavo juokas skaitant ir girdint tatau. Nes visi teptoriai, veik be išimties, pasiliko Rusijoje, — du broliai Bandis'a, Dobušinskis, Ščukoi, Gratar, Altman, — tai jau tik patys geriausi — pasiliko ir dirbo savo artistinį darbą Rusijoje, o kiek dar nemenkesnių. O dainininkai Šaliapinas, Jermolenko, Jugrin, Neždanova ir Eršov vis dar dainuoja Rusijoje. Nors Katijalov, poni Kniper ir Germanova yra Pragoje, bet dailės teatras Maskvoje tęsia savo darbą, kaip ir buvo. Chamber teatras su jo garsiu trio — Tairov, Koone ir

Vaičių diena Pirogovo miestely.

sikalbėjime su vieno Amerikos žurnalo korespondentu apie Rusijos dailę sakė:

"Kuomet mes esame atskirti nuo vakarų Europos dailės, vakarų Europa taip pat neturi progos žinoti apie dailės tobulinimąsi Sovietų Rusijoje. Dramatiška dailė, pavyzdžiui, dabar yra labai ant augšto laipsnio pakilusi Petrograde ir Maskvoje. Visi

Cereteli — taip pat reguliariai atlieka savo darbą Maskvoje.

"Marinksi Operą Petrograde lošia kaip ir lošė, taip pat — ir taip vadinamas Mažutis Teatras Maskvoje. Jermolenko, Jušin ir Pravdin tęsia savo veikimą tenai.

"Daugelis naujų teatrų, kaip jau sakiau, tapo įsteigta Sovietų Valdžios. Jie

yra visokio didumo. Didysis Dramatiškas Teatras Petrograde, su savo išimtinai klasiška programa, palaiko augštą vardą, kaip ir visuomet, jo perstatymai yra labai didelės vertės.

“Operos kompanija Žmonių Teatre, Petrograde, kuri buvo gerai žinoma net ir senose dienose, dabar lošia Rubensteino opera “Mekabys” ir kiekvienas žmogus Petrograde sako apie tai ir apie dainininką Mežčnik, jog jei tatai būtų vakarų Europoj, tai spauda paskelbtų, jog tai svarbus įvykis dailės istorijoj.

“Man sakė, kad apie gerą tvarką mūsų nacionaliuose muzėjuose jau buvo kalbama ir svetimšalėj spaudoj. Aš galiu užtikrinti jus, kad gera tų institucijų tvarka jau nėra nusistebėjimų Rusijoj.”

Tai taip kalba apie Rusijos dailę žymios šalies aktorė artistė. Nėra mažiausios abejonės, kad jina neperdeda, nes perdėti tatai nėra nei priežasties. Vadinasi, proletarų tėvynė rupinasi ne tik materialiu žmonių aprūpinimu, bet ir dailės kėlimu, apšvieta — dvasiniu penu. — **Minija.**

Drauges, į Darbą!

Mes gyvename svarbiame revoliuciniame proletariato kovos momente. Dar niekad klasių kova ant tokio augšto laipsnio nebuvo pakilus, kaip šiandien. Nerastume tos šalies, kur viešpatautų taika tarp darbo ir kapitalo. Visam kapitalistiniam pasauly, visuose šalyse verda mirtina kova, tarp turčių-išnaudotojų iš vienos pusės ir darbininkų išnaudojamųjų iš kitos pusės.

Milioni proletarų ir išnaudojamųjų valstiečių: Indijos, Airijos ir kitų pavergtų kolonijų eina su ginklais rankose prieš Anglijos plėšrųjį imperializmą ir Ispanijos monarchistinį siaubuną.

Francijos proletarai jau bunda! Paržius, imperializmo ir kontr-revoliucio-

nierių širdis, jau dreba nuo proletarų pasijudinimo!... Vokietijos proletarai kasdien drūtina savo revoliucines pozicijas ir rengiasi prie nušlavimo “socialistų” Eber-to, Noskės, buržuazinės diktatūros, sykiu su “pasislėpusiais” monarchistais.

Anglijos proletarai taipgi koncentruoja savo spėkas kovoj su savo šalies imperialistiniu grobiku, kuris yra pavergęs “savo” kolonijų milijonus vergų.

Toj milžiniškoj kovoj ima dalyvumą ir mūsų draugė, moteris-darbininkė. Mes matome, kad klasių kovos lauke moteris-darbininkė, sykiu su vyru darbininku, sudaro bendrą frontą prieš savo bendrą priešą — kapitalistų klasę.

Ši kapitalistinė sistema ištraukia moterį darbininkę iš namų, nuo pečiaus ir lopšio, įtraukdama ją į tą milžinišką industrijos verpetą, prie užiančių mašinų, po 8, 10 ir daugiau valandų darbo dienos.

Tokiu būdu moteris sykiu su savo draugu vyru, likosi kovotoja už panaikinimą alginės vergijos.

Šiandien matome milijonus moterų darbininkių, kovojančių ne tiktai ekonominės kovos lauke, bet sykiu ir ant politinės arenos už panaikinimą kapitalistinės sistemos ir įsteigimą proletarų valdžios, kuri bus kelias į tokią visuomenės tvarką, kurioj visi žmonės bus lygūs, kurioj nebus išnaudojimo...

Kadangi moteris-darbininkė neseniai likosi įtraukta industrijon, — neseniai išėjus kovos laukan, tai ir jos klasinis susipratimas yra dar gana silpnas, sulyginus su vyrais-darbininkais. O tas reiškia, kad jos ir išnaudojimas yra daug didesnis.

Mūsų, vyrai-darbininkai, turėtų dėti pastangas pagilinumui moters-darbininkės, klasinės sąmonės. Gaila, kad tuli vyrai, kurie save statosi susipratusiai, vietoj pagelbėti moterei įgyti klasinį susipratimą,

vietoj paskatinti prie veikimo, dar stengiasi trukdyti moterį nuo jos pasiryžimo veikti ir lavintis. Šitos rūšies elementai yra niekas daugiau, kaip tiktai neišmanėliai. Jie į moterį žiuri, kaip į kokį žaislą. Jie nemato to, kad tūkstančiai moterų-darbininkių miršta ant barikadų! Šimtai tūkstančių darbininkų dalyvauja socialės revoliucijos mušy prieš pasaulio imperializmą, už galutiną pasiluosavimą darbininkų klasės iš alginės vergijos.

Šiandien Amerikos darbininkų klasė pergyvena baisų ekonominį krizį. Apie septyni milijonai bedarbių; o pragyvenimo brangenybė nė kiek nesumažėjo, bet dar kyla augstyn. Kapitalistų klasė — “darbo davėja”, pasinaudodama tuomi kriziu, visur darbininkų algas numažina. Darbininkų organizacijos-unijas naikina. Ant darbininkų pasipriešinimo jie (kapitalistai) pasikviečia į pagelbą savo valstybę...

Valdančioji klasė vartoja prieš kovojančius darbininkus visokius biauriausius ginklus. Prirodymui to, pakanka prisiminti pastaruosius įvykius W. Virginia angliakasių kovos ir pavartotą prieš juos įmones

Kapitalistinė valstybė, išleidžia šimtais milijonų dolerių dėl didinimo militarizmo, bet sušelpimui tų išbadėjusių bedarbių ir jų šeimynų nė vieno dolerio neskiria. Bet juk nieko geresnio — iš jų ir negalima tikėtis.

Darbininkų klasė neturi laukti pagelbos iš kapitalistų klasės ir jos valstybės, bet turi pati rupintis savim, organizuotis į revoliucines organizacijas.

Jei mes, norime prašalinti šį netikusį surėdimą, kuris gimdo karus, bedarbes, skurdą, badą ir tt, tai turime jungti savo spėkas į tvirtą darbininkų organizaciją. Tas darbas sunkus ir reikalauja daug spėkų. Bet jis turės būti atliktas mus pačių, anksčiaus ar vėliaus.

Taigi, draugės darbininkės ir darbinin-

kai, sujungkime savo visas spėkas ir dirbkime tą šventą išsiliuosavimo darbą. Kad darbas būtų pasekmingas ir kova greičiau laimėta, mes turime visos ir visi aktyviai dalyvauti ir veikti savo revoliucinėse organizacijose.

Rygos Milionas.

Bedarbė

Bedarbės šmėkla auga labiau ir labiau visoj Europoj, išskyrus ten, kur darbininkai viešpatauja. Toji šmėkla neaplenkė nė Amerikos ir nė kiek ne lėčiau čionai auga.

Su kiekviena diena vis daugiau ir daugiau dirbtuvių užsidaroma, o darbininkai tampa išmesti ant gatvės, netekdami įmonės apsigynimui nuo to baisaus priešo bado, kuris be pasigailėjimo stumia juos ir jų kudikius į pražutį.

Nėra ant žemės keistesnio sutverimo už žmogų. Paprasčiausias gyvūnėlis, nepaisyty tų, kurie bando sulaikyti jį nuo maisto, nebadautų, jis, eitų ir valgytų.

Pavyzdžiui, tas bailys zuikelis, kuris taip įgązdintas visokių šunų ir medžiotojų, visvien nebuna alkanas. Jis nuėda ir to ukininko kopustus, kuris turi daugiausia piktų šunų, apsaugojimui jo nuosavybės.

Gi žmogus, augščiau pakilęs už kitus gyvūnas miršta badu, kuomet apie jį randasi aruodai maisto net ir perteklius jo. Jis pastato pasauliui puikiausius namus, bet pats neturi jokios pastogės. Jis mato, kad šiame pasaulyj visko yra užtenkamai, kaip ko ir perdaug, bet pats nesistengia sau įsigyti tas reikmenis ir gerybes.

Karo metu mums sakė patriotai eiti ir kariauti už “demokratiją” ir “laisvę”. Tuomet išleido įstatymus “dirbk ar kariauk”. Jeigu nepildei bent kurį iš tų įsakymų, buvai baudžiamas.

Na, ir paklausėme tų įsakymų vieni dirbome, kiti kariavome, tikėdami sulaukti

gerų laikų po karui.

Sugrižę nuo karo lauko, ką suradome? Dirbtuvės uždarnos, bedarbių buriai, ir vis auga didyn. Tas, kuris taip uoliai gynė "demokratiją" ažuot gavus aprupinimą, dar nė darbo negali surasti. Apie įstatymą "dirbk ar kariuk" nė neužsimenama. Karo mokestis nepanešamos. Ot tau "demokratija" ir "laisvė"!

Yra daug priežasčių, delei kurių kyla bedarbės, bet svarbiausia priežastis Amerikos bedarbės yra sekama: Prigaminta daug produktų, o jiems išleisti rinkų nesiranda, nes po karui šalys nusibankrutiję negali tiek mokėti, kiek reikalaujama.

Kapitalistai, bandydami išleisti savo tavorus, jieško jiems rinkų, bejieškodami susiduria su kitos šalies kapitalistais, prasideda varžytinės už rinkas ir iškyla karas.

Kad prašalinius bedarbes ir karus ant visados, turime išnaikinti tas priežastis, kurios sutvėrė tokią sistemą, kurioj maža dalis visuomenės turi savo rankose gaminių irankius, kas padaro juos viešpačiais, nes natūraliai tas, kuris turi duoną bei jos gaminių budą, tai yra viešpačiu tų, kurie neturėdami duonos priversti kreiptis prie jo, idant gavimui jis pirktų darbo spėką.

Jeigu mes norime buti savo ateities lėmėjai, mes turime tuos irankius paimti į savo rankas, kitokio išėjimo iš tų nelaimių nėra. Atlikimui to turime stoti į darbių organizacijas ir dirbti juose iki tapsim laimėtojais.

M. Zaldokas.

L. M. P. S. III Suvaž. Rezoliucijos

Rezoliucija del "Moterų Balso" Pakraipos ir Turinio.

Mes, L. M. P. S. delegatės, Trečiamjame suvažiavime, užgiriame dabartinę mūsų organo pakraipą, kuri perdėm nenuilstan-

čiai veda kovą prieš visokius darbininkų klasės priešus;

Mes, taipgi randame abelną organo turinį geru, tačiau matome reikalingu duoti redaktorei sekamą patarimą:

1) Stengtis praplatinti "Šeimyninkų Skyrių".

2) Jei sąlygos pavėlins, stengtis įvesti "Sveikatos Skyrių".

3) Įvesti "L. M. P. S. Narių Lavinimosi Skyrių".

4) Duoti daugiau raštų organizacinio ir agitacinio turinio, tam reikalingai stengties sutraukti ypatingai kuodaugiausia pačių narių, galinčių, šiek-tiek plunksną vartoti.

5) Palaikyti "Dailiosios Literatūros Skyrių", talpinant tiktai tokius raštus, kurie nepriešingi darbininkų klasės reikalui.

6) Stengtis palaikyti "Vaikų Skyrių", kuriame ypatingos domės būtų kreipiama linkui vaikų draugijėlių.

Rezoliucija del Pagelbos Rusijos Badaujantiems Žmonėms.

Kadangi viso pasaulio darbininkų pareiga ateiti į pagelbą Sovietų Rusijos žmonėms, kurie jau kelinti metai lieja savo kraują mirtinoj kovoj ne vien su savo, bet ir su viso pasaulio darb. klasės priešais ir kuriuos šiandien pasitiko baisi bado nelaimė delei kaitros, kuri išdegino kelių vaisingiausių pavolgės gubernijų javus; tokiu budu,

Mes, L. M. P. S. delegatės, susirinkusios į Trečiąjį Suvažiavimą, So Boston, Mass., rugsėjo 3, 4 ir 5, 1921, karščiausiai raginame visas savo nares, kuopas ir rajonus aukoti sulyg išgalės ir intensyviai rinkti aukas del badaujančių Sovietų Rusijos žmonių; sutveriant savo kolonijose tam tikrus lokalinius komitetus, arba prisidedant prie jau gyvuojančių tokių darbininkiškų komitetų; mes, toliau, raginame, kad narės, kurioms sąlygos pavelina, liuosnoriai užsidėtų

keliems mėnesiams reguliarius mokesčius;

Mes, taipgi atsišaukiame į visus susipratusių darbininkus, vyrus ir moteris, aukoti patiems ir įtempti visas savo spėkas rinkimui aukų plačiosiose darbininkų miniose.

Rezoliucija mūsų Santikiuose su šios šalies Progresyvių Moterų Judėjimu.

Kadangi darbininkų moterų judėjimas, kaip dalis visos darbininkų klasės judėjimo, turi sau už tikslą jungti į daiktą visų tautų ir tautelių susipratusias darbininkes moteris; todėl,

Mes, L. M. P. S. delegatės, trečiamjame suvažiavime, So Boston, Mass., rugs. 3, 4 ir 5 d., 1921 m., nutariame ir įsakome, kad mūsų Pildantysis Komitetas dėtų pastangas, idant sutraukti atskiras šios šalies darbininkų moterų organizacijas į vieną bendrą kūną, kad būtų galima ateity užmegsti ryšius su pasauliniu darbininkų moterų judėjimu.

Rezoliucija del Darbinikiškų Laikraščių.

Mes, L. M. P. S. delegatės Trečiamjame suvažiavime, užgiriame pakraipą "Laisvės", "Vilnies" ir "Rankpelnio", kurie visur ir visuomet veda neatlaidžią kovą prieš darbininkų klasės priešus;

Mes taipgi pasižadame pačios, ir raginame mūsų nares, visais galimais būdais platinti plačiosiose darbininkų miniose ir remti kaip moraliai, taip ir materialiai visus virš suminėtus laikraščius.

Rezoliucija Atsinešime Linkui Lietuvių Pašelpinių Draugijų.

Kadangi L. M. P. S. yra darbininkų moterų organizacija, kurios tikslas skleisti klasinį susipratimą darbininkų ir darbininkų tarpe, idant juos išbudinus ir patraukus į kovotojų eiles; todėl,

Mes, L. M. P. S. Trečiojo Suvažiavimo, įvykusio 3, 4 ir 5 d. rugsėjo 1921 m., So

Boston, Mass., delegatės, raginame susivienijimo nares, kad jos stengtusi, kur tik galima, eiti į pašalpinės bei kulturines draugijas ir tenais skleisti tarpe narių mūsų idėjas, kad patraukus atsilikusius darbininkus prie gilesno susipratimo ir kartu įtraukti juos į sąmoningai veikiančias darbininkų eiles.

Užuojautos Rezoliucija Politiniams Kaliniams.

L. M. P. S. Trečias Suvažiavimas, įvykęs 3,4 ir 5d. rugsėjo, 1921, S. Boston Mass., išreiškia jums draugai, revoliucionariai, uždaryti už geležinių grotų, didžiausią užuojautą ir padaršina nenupulti dvasioj, nes pasaulio proletariatas stovi su jumis.

Mes, sykiu su susipratusiu proletariatu, darbuosimės už paliuosavimą jus iš po kapitalistų diktatūros.

Lai gyvuoja revoliucinis proletariatas!

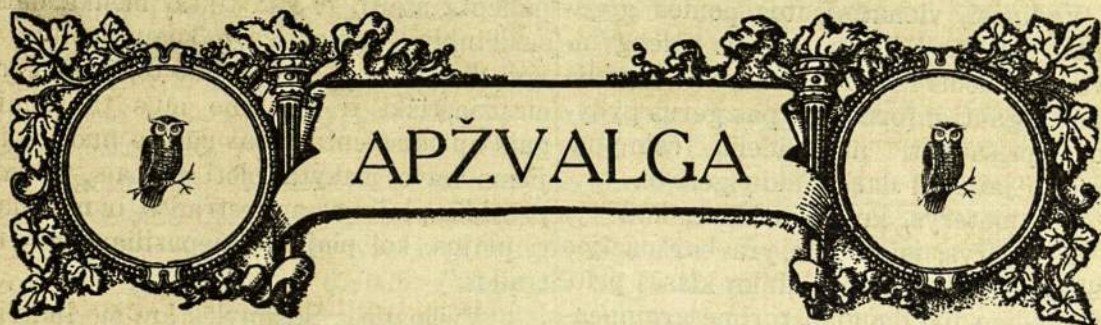
Rezoliucija delei santikių su Lietuvos Darbininkėmis.

Mes, L. M. P. S. Trečio Suvažiavimo delegatės, žinome, kad Lietuvos darbininkų padėtis yra labai sunki, kad ten siaučia žiauri reakcija, ir kad ten yra karo stovis ir žvalgybos kumštis veikia pačiame pilnume;

Todel, nors baisioji Lietuvos buožių valdžios cenzura laiko mus atskyrus nuo jus, mes vienok giliai atjaučiame jūsų sunkią padėtį ir pasižadame remti jus visais galimais būdais, kaip dvasiniai, taip ir materialiai.

Nežiurint visų sunkebių, mes kviečiame jus, dvarų, miestų ir sodžių darbininkes, organizuotis ir kartu su revoliuciniu proletariatu skleisti klasinį susipratimą ir darbuotis delei išsiliuosavimo iš po kapitalizmo.

Neleiskite rankų nė valandėlei kovoj su išnaudotojais. Mes visuomet busime su jumis toje kovoje.

PENKIŲ METŲ SUKAKTUVĖS.

Ši mėnesį sukanka penki metai "Moterų Balsui".

Per tuos penkis metus prisėjo daug ko pergyventi, daug kartų gyvenimo bangos gana skaudžiai daužė jį, lyg ir išbandymui jo spėkų, bet nepaisant visų tų sunkumų "Moterų Balsas" nešė ir tebeneša darbininkams apšvietą, gvildena, riša visus gyvenimo iškeltus klausimus. Nepaisant, kad mūsų tarpe nesiranda didelių inteligenčių-literačių, mes pajiegėme išleisti "M. B." ir netik tai, bet išlaikėme jį revoliucinių darbininkų pakraipoj. Per visą savo gyvavimo laiką "M. B." ištikimai tarnavo darbininkų klasei ir už tai jo neužmiršo darbininkai, visur ir visada uoliai rėmė jį.

Pradėjus leisti "Moterų Balsą", buvo daug abejonių, ar mes pajėgsime jį išleidi-nėti. Mūsų priešai su panieka linkėjo jam trumpo gyvenimo. Bet "M. B." sykiu ir L.M.P.S. auga vis didyn ir stipryn.

Pasidžiaugę jo penkių metų sukaktuvėmis, mes galime drąsiai tvirtinti, kad ir toliau "Moterų Balsas", su dar didesne energija, gins darbininkų klasės reikalus klasių kovos lauke.

MUSŲ PRIEŠAI.

Militantės sufragystės, kokių iš pradžios buvo ir L.M.P. Susivienijime, mano, kad net ir kapitalistų klasės moterys yra priešingos skriaudoms ir kad turėdamos

galią, jos kovotų prieš darbininkų išnaudojimą. Tokios moterys, žinoma, suverčia visą bėdą ant valdonų ir išnaudotojų nedelto, kad jie yra turtingosios klasės žmonės, bet delto, kad jie yra vyrai.

Susipratusios darbininkės visuomet smerkė tokią mintį. Jos aiškino, kad kovos lauke žmonija dalinasi ne į lytis, bet į klases. Ir dabar, kuomet klasių kova labiau permatoma, negu kada nors pirmiau, nesunku permatyti, kad ponios sufragystės klaidino darbininkes moteris savo agitacija kovoti vien tik prieš vyrus. Kapitalistų klasės moterys nei kiek nėra geresnės už tos klasės vyrus. Kaip vieni, taip antri priešingi ne tik galutinam darbininkų išsiliosavimui, bet ir paprastam jų gyvenimo pagerinimui. Turėjų klasės moterys bijo leisti darbininkėms moterims įsigyti net mažiausio žinojimo. Jos nori laikyti vargdienes moteris nežinystėj. Paimkim pavyzdžiui, kad ir panaitę Roberston, kuri dabar yra šios šalies kongrese. Kada ėjo apkalbėjimas taip vadinamo Sheppard-Towner įnešto motinystės biliaus, kurį daugiau kaip du metu rėmė daugelis darbininkų unijų, tai panaitė Roberston visomis jėgomis stoji prieš tą bilį. Ji argumentavo, kad tas bilius, tapęs įstatymu, išplatintų tarpe darbininkų moterų gimdymo kontrolės informacijas. Tada galėtų apsisaugoti nuo šeimynos ir tos moterys, kurios negali pasisamdyti gerų šiuo klausimu specialistų.

Vadinasi, vienatinis tos ponios argumentas prieš tą bilių, tai kad jis palengvintų vargdieniams moterims, neturinčioms išteklių, gauti informacijų pas gerus gydytojus, apsisaugoti nuo didelių šeimynų. Tai kaip jai rūpi darbininkių gerovė.

Tos moterys, kurios sakėme, kad vyrai ir moterys, jei tik jie yra buržuazijos klasės nariai, lygūs darbininkų klasės priešai, šiandien juo daugiau turime argumentų prirodyti tatau priešingai maniusioms moterims.

NEGUDRIDI PROPAGANDA PRIEŠ SOVIETŲ VALDŽIĄ.

Yra tokių Sovietų Rusijos priešų, kurie savo žioplumu nori sukelti pasaulio darbininkus prieš ją. Tulas laikas atgal vienas, rodosi "New York Times", korespondentas, rašydamas apie bolševikų "nedorybes", apie nedateklių Rusijoje ir tt., pripasakojo tokių nesąmonių, kad net juokai ima iš to dvasios ubago neišmaningumo. Pav., jis sakė, kad Rusijos žmonės kepa ir valgo duoną maišaičiu: šiaudų ir purvo. Kur to žmogaus protelis! O jis tuom mano sukelsias žmonių upą prieš bolševikus!

"Naujienos" num. 211 patalpino ir išgarbino tulo neišmanėlio Friedrich Minck'o, straipsnį "Liaudies Susirinkimai", kuriame aprašoma vienas milžiniškas, Vologdoje Liaudies Namuose, darbininkų susirinkimas. Minck'as patsai stebisi iš tokio didelio susirinkimo ir iš tokio entuziazmo ir upo. Bet jis nenori, kad kitų šalių darbininkai manytų, jog Rusijos liaudis širdingai remia bolševikus ir Sovietų valdžią. Kad tai "prirodžius", jisai ve kaip išaiškina tą susirinkimą ir tuos griausmingus susirinkimo aplodismentus:

"Suprantamas dalykas" — jis drožia — "kad mums nebuvo pasakyta, koku būdu pavyko surengti tokį milžinišką susirinkimą: butent, kad darbininkams buvo

paliepta ateiti, ir kad tiktai menka dalelė susirinkimo simpatizavo komunizmui. O kad darbininkai, neveizdint to, išrodė toki entuziastiški ir sveikino mus triukšmingais aplodismentais, tai parėjo nuo to, jog jiems buvo įsakyta ploti delnais, kuomet prasidės plojimas ant estrados, ir nepaliauti plojus, kol plojimas nepasiliaus ant estrados."

Viešpatie! Sūsmylėk ant šio individo žioplumo! Iš tukstančių darbininkų, vos tiktai keli simpatizuoja komunistams, o tačiau pastarieji gali įsakyti tiems tukstančiams eiti į susirinkimą ir šie klauso, eina; klauso tie tukstančiai, kurie kardu rankoj per pastaruosius kelis šimtmečius kovojo ir mirė prieš caro despotizmą, kurie kardu rankoje sukriušino tą despotizmą, kurie nušlavė buržuazijos, ponų ir kunigų viešpatavimą, kurie tvirtai laiko atstatę krutinę prieš vidaus ir lauko kontr-revoliuciją, — šituos tukstančius šiandien, kaip zuikius, komandavoja tiktai keli komunistai! Ir ne tik į susirinkimą eiti įsako tiems narsiausios pasauly liaudies tukstančiams, bet įsako dargi ir ploti rankomis, ploti prieš savo norus, ir šie klauso, ploja!!!

Perdaug neišmaningas, ponas Minck'e, mulkinti kitų šalių darbininkus apie Rusijos liaudies atsinešimą linkui Sovietų, linkui komunistų. Tu pone, nē nepamatei, kaip šiuo savo žioplu pasakymu davei kaip tik priešingo savo norams įspudžio. Tasai milžiniškas susirinkimas, dar ir taip apipurvintas tavo aprašymu, kuoaškiausiai parodo, kad Rusijos liaudis visa-širdžiai remia Sovietų valdžią, remia Komunistų Partiją; kad Rusijos liaudis pasirengus mirti, bet neatiduoti Lapkričio Revoliucijos laimėjimų.

LIETUVIŲ — LENKŲ KIVIRČIAI.

Kaip buvo tikėtasi, Lietuvių — Lenkų kivirčius išrišo talkininkai. Taip vadina-

ma Tautų Lygos Taryba pasiulė taikos sutarties išlygas, o Lietuvių taip pat ir Lenkų atstovai turėjo priimti jas, pasigalinėdinti mažais pataisymais, kurie jiems buvo leista padaryti.

Tautininkų ir klerikalų laikraščiai dar vis bando užginčyti faktą, kad taikos sutartis jau priėmė Lietuvos ir Lenkijos atstovai. Jie tatau daro turbūt remdamiesi kai kurių Francijos laikraščių paskelbimu, kuris pasirodo yra neteisingas. New York "Times" gavo nuo savo korespondento iš Genevos specialę kablegramą, kuri patvirtina taikos įvykimą.

Sulyg minėto laikraščio korespondento pranešimo, Želigovskis turi pasitraukti iš Vilniaus ir ten turi būti įsteigta apsaugos milicija. Klaipėda atiduota Lietuvių kontrolėn, bet Lenkai turi teisę naudotis išėjimu į jures. Lietuvai leista nepriklausomybės užsienio politikoj, bet ji negalės daryti nei jokių sutarčių su bile kokia šalia, jei tos sutartyn nepatiks Lenkijai. Tatau žinoma, reiškia, kad Lenkija nustatys Lietuvai užsienio politiką. Taipgi turės būti bendra Lietuvių—Lenkų militarinė defensyvė konvencija. Lenkija čia, žinoma, bus šeimininkė.

Vadinasi, visas lietuvių patriotų džiaugsmas Lietuvos nepriklausomybe pasibaigė. Ji tik varde turės nepriklausomybę. Mes juk ir seniau sakėme, kad Anglija ir Francija padarys taikos išlygas, kuriomis bus išrišti Lietuvių — Lenkų kiverčiai.

DARBININKŲ KOVA FRANCIJOJ.

Francijos darbininkai jau veik baigia blaivyti iš to patriotinio apsvaigimo, kuriame jie buvo paskendę laike karo. Darbo Konfederacijoj (C. G. T.), kuri laike karo, vadovaujama p. Jouhaux (Žuo), ėjo pėda pėdan su Francijos buržuazija, dabar eina didelė kova. Dešinysis sparnas, vadovauja-

mas tų pačių sindikalistų, kurie karo laike buvo nuvedę organizaciją pas buržuaziją, ir dabar suka nuo tikro kelio. Bet kairysis sparnas, kuriame turi daug įtekmės komunistai, deda didelių pastangų, kad organizacija prisidėtų prie Raudonųjų Unijų Internacionalo. Jei sekančiame šios organizacijos suvažiavime ims viršų dešinieji, tai jie išmes lauk iš organizacijos visus komunistus. O jei kairieji laimės, tai dešinieji prisirengę atskilti.

Komunistinis judėjimas įgyja vis daugiau įtakos Francijos darbininkų judėjime. Nors valdžia žiauriai persekioja komunistus, stengiasi išardyti jų organizacijas, bet tatau judėjimo nesulaiko. Jisai plečiasi netik tarpe darbininkų, bet ir tarpe kareivių. Ypatingai jisai apima jaunus žmones, pilnus energijos. Žymus Francijos rašėjas, Henri Barbusse, anglų žurnale "Labour Montly" rašo:

"Dabartiniu laiku yra Francijoj 150,000 gerų sąmoningų komunistų. Tai nėra labai daug, žinant, jog išeina tik po vieną komunistą ant 250 žmonių, bet šita mažuma turi savo pusėj tvirtą papėdę pozityvės ir mokslinės doktrinos ir sąlygos, kurios nematamai verčia žmones eiti su jais. Jei Rusijos revoliucija, tas centralinis mūsų dienų istorijoj įvykis, ir nebutų veik stebuklingu budu paskubinęs plėtnmąsi ir nebutų surišęs teoriją su tikrenybe vienoj žemės paviršiaus daly, vistiek neišvengiamai komunistinė doktrina butų įsišaknėjusi visur..."

Francijos darbininkų judėjimas nors ir lėtai, bet eina linkmėn tikrojo kelio. Reakcija nepajėgs jo sulaikyti.

SOCIALISTŲ PARTIJOS PRADŽIA PABAIGOS.

Pora-trejetas mėnesių atgal didžiulė Finų Federacija apleido Socialistų Partiją, paskelbdama ją reakcine, atgaleive. Ta-

tai buvo didelis smugis S. P., nes Finų Federacija nariais buvo skaitlinga ir labai turtinga, ją taip ir melšdavo Partijos oportunistiniai lyderiai.

Siomis dienomis pasitraukė iš Socialistų Partijos ir Žydų Federacija. Vadinasi, antras smugis opportunistams. Žydų Federacija nariais netaip skaitlinga, kaip kad Finų Federacija, bet jina turi didelės įtakos įvairiose darbininkų unijose, ypač drabužio darbininkų unijoje, ir įvairiuose darbininkų rateliuose. Socialistų Partija vyriausia ir pasilaikydavo, materialiai ir moraliai, iš tokių unijų paramos. Žydų Federacijai apleidus Partiją, tasai gyvybės šaltinis greitai nutruks ir jai liudnas likimas atsivers prieš akis.

Puola Socialistų Partija ir narių skaičium ir įtaka darbininkuose. Tikrieji revoliucionieriai jau seniai ją apleido. Dabargi prasidėjo bėgimas iš S. P. tų, kurie da nedabrendę iki komunistų, bet kuriems S. P. reakcioniškumas visgi pasidarė persurus. Žinoma, tarpe tų elementų atsiras ir tokių, kurie da vieną žingsnį mes į kairę ir ateis į komunistų eiles, kita dalis taip sau bastysis žiauraus gyvenimo bangose, visuomet maskatuos tarp revoliucinių darbininkų ir opportunistų—socialistų.

Socialistų Partija šiandien beliko tik tai burelis vadų, paprasta sekta, kuriai lemta žlugti arba susilieti su kokia liberal organizacija. Socialistų Partijos, kaipo partijos, kuri visgi da turėdavo šiek-tiek įtakos darbininkuose, pradžia pabaigos jau prasidėjo. Da metai, ir jos nieks nerokuos dalim darbininkų judėjimo.

APIE KONTESTĄ.

Išėinant šiam numeriui jau esame apilaikę keletą rašinių: "Kodel aš priklausau Lietuvių Moterų Progresyviams Susivienijimui". Labai smagu, kad mūs narės atkreipė savo domę į tatai, juo smagiau, kad di-

džiumoj tos draugės nėra pirmiau rašę "M. B." Tas parodo, kad mūs narės gali parašyti, tik reikia jos padrašinti, paraginti.

Šiame numery netalpinsime tų rašinių, lauksime kol daugiau suplauks. Taip pat neaprubežiuosime laiko kol kas, duosime progą kiekvienai draugei rašyti kuogeriausią rašinį.

Draugės, rašykite visos kurios galite plunksną vartoti. Čia yra puiki proga lavintis. Mes žinome, kad daugelis jūsų galite parašyti, tik stoka drašos. Bukime drašios netik savo kasdieninėj kovoj, bet ir rašyme. Laukiame rašinių.

"IŠRIŠ" BEDARBĖS KLAUSIMĄ.

Vyriausias republikonų partijos organas New York "Herald" apkvaito džiaugsmu, sužinojęs, kad prezidento Hardingo šaukiamoj "bedarbių" konferencijon dalyvaus "dideli vyrai". Sulyg "Heraldo", tatai geriausia parodys Amerikos žmonėms, kad šioj šaly nėra klasių kovos, kad tie, ką skelbia klasių kovą, yra piktų norų agitatoriai.

Susipažinus su aktoriais, kurie dalyvaus Washingtono "bedarbių" konferencijoj, bus visai lengva suprasti, kaip tas klausimas bus "išspręstas". Ve kokie žmonės ten dalyvaus: Generolas Wood, reakcionierius, žmogus caro armijos tefebelio išsilavinimu, fabrikantas-milionierius Protor, pramonininkas Barnes, miškų savininkas Kirby, plieno karalius Schwabaš, turčius Hoover, bankierius Davis ir kiti tokie ponai. Žinoma, neapsieis ir be Samo Gomperso, kuris reikalingas, kad konferencija atrodytų "darbinikiška".

Kaip tie ponai "išriš" bedarbės klausimą jau nereikia aiškinti. Jei jie ir žinotų tikrą bedarbės priežastį, jos nepasakytų, nes bedarbė yra įgimtis kapitalistinės sistemos ir gali buti panaikinta tik panaikinus tą sistemą. O jie juk yra pilioriai kapitalistinės sistemos. Jie negali sakyti, kad ji negera, kad ją reikia panaikinti.

Susirinks tie ponai, paplepės, gal priims kelias rezolucijas, palėbaus ir išsiskirstys. O "Heraldas" ir jiems panašūs kapitalistų organai, mulkins darbi-kus, kalbėdami jiems, jog čia nėra

klasių kovos, jog čia ir milionieriai rupinas bedarbių reikalais. Klasių tatai vienok nepanaukins.

Darbininkai patys turi rupintis savais reikalais. Jie turi rupintis bedarbės paliestais žmonėmis. Jie turi surasti bedarbės priežastis. Apskaičiuojama, kad J. V. yra apie 700,000 exkareivių bedarbo. Kada jie kariavo už kapitalistų reikalus, tai buvo labai gerbiami piliečiai, bet dabar niekas jų nepaiso. Šioj sistemoj kitaip nė nebus. Darbininkas tik tada geras, kada samdytojui reikalinga jo spēka arba jo gyvastis.

Margareta.

DARBININKUI.

Darbininke, tu dykūnams
Statai puikius rūmus,
Pats gi iki sočiai geri
Tvankų orą, dūmus.

Darbininke, tu sukrauni
Turčiams milijonus,
Kopuikiausiai tu užlaikai
Kunigus ir ponus.

Darbininke, ar nė laikas
Būtų tau suprasti,
Tuos dykūnus, parazitus
Nuo sprando numesti?...

Jie mus varžo, išnaudoja,
Alina kiek gali, —
Ei, sukruškite, kovon stokie,
Vargdieni, bedali!

Kalinys.

NĖRA TO GALINČIAUS.

Nėra to galinčiaus, kuris išgalėtų
Ant jūrių platybės vilnis sulaikyt,
Ar kas tarpe audrų ir trenksmo perkūnų
Galėtų valtelę be irklo valdyt!

Taip mūsų naujosios gadynės idejos
Neįstengs jau niekas pančiuos surakint,
Plačiai ją paskleidė mūs draugai liuosybės,
Ką trokšta žmonių skriaudas panaikint.

Ji eina it audra su švilpančiais vėjais,
Pasiekia vargdienių vis naujas minias,

Kurios prieš pasaulio didžiąsias suktybes
Jau eina išstatę narsias krutines!

Lakštingalos Vaikas.

DRĄSIAI STOKIME KOVON!

Daug draugų kentėjo, žuvo
Už vargus žmonių,
Daug kalėjimuos' supuvo
Delei laimės jų.

Sunku mums gyventi, broliai,
Kur vien vargai,
Už teisybę iki šiolei
Žūsta mūs draugai.

Vien tik melo ir tamsybės
Gerbiami stabai,
O brolybės ir teisybės
Mindomi darbai.

Kovon, broliai, drąsiai stokim, —
Skurdas mūs išnyks,
Ir retėžius sukapokim—
Laisvė tad įvyks!

J. Herman.

JEI BUČIAU POETAS.

Jeį aš bučiau didis poetas,
Jeį skambiają dainą mokėčiau pinti,
Jeigu galėčiau savo mintimis
Su vargšų minia pasidalinti, —

Aš parašyčiau tokią dainelę,
Kurį vargdieniai visad dainuotų, —
Ar būt' jie linksmų, arba nuliudę,
Arba prispausti varge dejuotų.

Skambios dainelės aidas garsingas
Galėt' per vargus kelią praskinti,
O vargšų minios, drąsos įgavę,
Save nuo priešų galėt' apginti.

Žiaurių tyronų kraujuoti sostai
Nuo vargšų galios tuoj sutrupėtų,
Vargšai įsteigtų laisvę, lygybę,
Laimės saulutė jiems sužibėtų.

Bet aš bemokslis, vargdienio vaikas,
Sielą be vilties turiu marinti,
Nes aš neesu didis poetas,
Nemoku skambios dainos nupinti.

Lakštingalos Vaikas.

KORESPONDENCIJOS

LAWRENCE, MASS.

23 d. liepos atsibuvo L.M.P.S. II-tro Rajo-
no piknikas Maple Parke. Apie 300 žmonių su-
važiavo iš visos apielinkės, kurie linksmi lai-
ką praleido žaizdami bei besikalbėdami apie dar-
bininkų reikalus. Pelno liko \$93.09.

24 d. liepos L.M.P.S. 8 kuopa surengė drau-
gišką vakarienę. Laike vakarienės d. K. Burė
pasakė trumpą prakalbą apie L.M.P.S. veikimą
ir kaip ji greit išaugo į stiprią kovojančią or-
ganizaciją. Taipgi buvo keletas deklamacijų.
Atsilankiusieji laiką praleido smagiai.

11 d. rugpjūčio L.M.P.S. 8 kuopa turėjo ek-
stra susirinkimą, kuriame išrinkta komisija rin-
kimui aukų Rusijos badaujantiems ir kiek gir-
dėti, tai komisija smarkiai veikia, nes jau ir
aukų turi pusėtinai surinkusi. Komisija pri-
sidėjo prie tarptautiško komiteto, kad bendrai
veikti gelbėjime Rusijos badaujančių.

Ta pati kuopa rengiasi žiemą perstatyti di-
delį veikalą "Veidmainystė ir Meilė", rodosi jau
artistai mokinasi ir netolimoj ateity bus gali-
ma vaidinti.

Darbuokimės draugės ir ant toliaus nenuils-
damos, atminkime, kad jeigu mes sėdėsime ran-
kas sudėjusios niekas neateis ir nepakeis šia
tvarką tokiąja kokios mes norime. Tatai tu-
rėsime atlikti pačios. Stokime kartu su viso pa-
saulio susipratusiais darbininkais į vieną bend-
rą kovą prieš savo prispaudėjus ir išsiliuosuoki-
me iš po kapitalistinės verguvės. J. M.

HARTFORD, CONN.

Apie Hartfordo progresiščių moterų darbuo-
tę laikraščiuose veiki niekas nesimato. Kaip kas
gal ir pamano, kad pas mus nieko ir neveikia-
ma. Visai ne; mes darbuojamės kiek tik mums
aplinkybės leidžia.

Rugp. 24 d. laikytame L.M.P.S. susirinki-
me nutarėme mokintis veikalą "Nesusipratėliai"
ir manome jį perstatyti L.M.P.S. Agitacijos Są-
vaitėj. Taipgi kalbėta apie prakalbų rengimą,
iš komiteto pranešimo pasirodė, kad prakalbos

nesurengta todelei, kad nebuvo galima gauti kal-
bėtojaus. Vienok prakalbų rengimas nepadėta
į šalį, bet nutarta prie pirmos progos rengti.
Nutarta, netolimoj ateity surengti pasilinksmi-
nimui draugišką išvažiavimą.

Ant susirinkimų draugės lankosi skaitlin-
gai—išskyrus keletą susirinkimų laike didžiųjų
karščių. Visa bėda, kad pas mus labai mažai
yra prasilavinusių draugų, kurios galėtų už-
imti kokią vietą valdyboj. Nekurios ir prasila-
vinusios draugės, vieton, kad pasimokinti ir ki-
tas pamokinti, pradeda statyti savo "aš", kas
labai pakenkia organizacijai. Draugės, daugiau
draugiškumo ir lavinimosi mūsų tarpe, tik taip
prieisime prie klasinio susipratimo.

Pereitą žiemą per didelį vargą įsisteigėme
lavinimosi vakarėlius, bet neilgai jie gyvavo,
nes draugės sustojo ėjusios. Bandysime vėl
šią žiemą gal geriau seksis.

L.M.P.S. 18 kuopos susirinkimai atsibuna
reguliariai paskutinį ketvergą kiekvieno mėne-
sio, Vokiečių svetainėj ant Lawrence St.

18 kp. narė.

N. S. PITTSBURGH, PA.

Iš L. M. P. S. 60 kuopos veikimo.

L.M.P.S. 60 kp., surengė pikniką, kuris
pavyko visais atžvilgiais. Pelno liko kuopai
\$68.00. Pastaruoju laiku 60 kuopa aukavo se-
kantiems tikslams: "Laisvei" \$10, "Moterų Bal-
sui" \$10 ir kaliniams \$5.

Pagirtina, kad mūsų draugės neužmiršta
savo draugų kalinių, kurie kovodami prieš šį
netikusį kapitalistišką surėdymą pakliuvo į ne-
laisvę.

Dabartiniu laiku 60 kuopa neskaitytina na-
rėm, kame gi priežastis? Ši Pittsburgh'o dalis
gana skaitlingai apgyventa lietuviais ir kiek ži-
nau yra draugų, kurios save vadina apsišvie-
tusiomis ir stovinčiomis po raudona vėliava
(taip sakė tula moteris). Jei jus draugės save
vadinate apsišvietusiomis, tai kodėl neprigulite
prie vietinės L.M.P.S. 60 kp. ir kitų organiza-
cijų. Neužtenka pasakyti, kad aš apsišvietus,

bet turite ateiti į organizaciją ir joje veikti.

Čia taip įėjo į madą "moonshine" išdirbystė, dirba katalikės, tautietės ir "progresistės" neatsilieka. Gėda taip daryti!

Šią žiemą 60 kuopa rengiasi įsteigti savitarpinius lavinimosi vakarėlius. Pereitą žiemą L.M.P.S. 60 ir ALDLD. 87 kpp. bendromis spėkomis buvo įsteigę vakarinę mokyklėlę, kuriai mokytojavo d. J. Baltrušaitis, pašalinių mokinių lankėsi gana daug, tik nežinia kodėl mūsų progresistės taip neskaitlingai lankėsi. Tulos draugės nusiskundžia, kad jų aplinkybės neleidžia joms lankytis, bet tokių draugių mes mažai turime, reikia tik gerų norų, tuomet ir aplinkybės leis. Draugės, kviečiu visas šią žiemą lankytis kuoskaitlingiausiai į mūsų lavinimosi susirinkimus, atminkime, kad tatai yra svarbu, nes dabar svarbus momentas, kuris reikalauja daug darbo ir pasišventimo, kad greičiau galėtume pasiluiosuoti iš šios alginės vergijos.

Proletarė.

LOS ANGELES, CAL.

21 d. rugpjūčio, L.M.P.S. 66 kp., surengė pikniką, draugų Pauliukonių darže. Piknikas ir išlaimėjimas (Raffle) buvo surengtas dviejų draugų-ligonijų naudai. Buvo programos, lenktynės, žaidimai ir geri pietus visiems atsilankiusiems.

ALDLD. 145 kp. komitetas, kuris darbuojasi bendrai su kitomis organizacijomis šelpime nukentėjusių nuo saulės kaitros Rusijos gyventojų, kreipėsi į susirinkusius, kad jie aukotų pal išggalę. Surinkta \$66. Labai pagirtina. Tas parodo, kad Losangeliečiai supranta, ne tik tą didelį reikalą, su kuriuomi kreipėsi į juos komitetas, bet ir savo reikalus. Reikia nei ant valandėlės neužmiršti, kad Rusijos darbininkų reikalai—tai mūsų pačių reikalai. Prie to, reikia priminti, kad žmonių buvo nedaug, bet jie visi yra pažangūs, nes neapleidžia mūsų parengimų ir nesigaili centą-kitą paaukoti darbininkiškiems tikslams.

Surengime pikniko, išpardavime išlaimėjimo tikiety, aukavime valgių ir jų gaminime ir aukavime dovanų už lenktynes, daugiausiai priguli pagarbos Marei Elk. Daug tikiety išpardavė ir J. Liutkevičiūtė. Kitos draugės taipgi prisidėjo aukomis.

Už lenktynes, vyrų ir moterų, geresnes knygas aukavo M. Lenišauskienė ir M. Elk.

Visi susirinkusieji linksminosi, žaidė, laktė iki vėlumui. Daugiau tokių pramogų.

Beveik nebuna nė vieno susirinkimo, kuriame mūsų kuopa neaukotų iš izdo darbininkiškai spaudai bei agitacijos reikalams, o jau "Moterų Balsą", tai nuolat remia. Paskutiniuose dviejuose susirinkimuose aukojome sekančiai: "Moterų Balsui" \$15; A. ir L. D. G. F. \$15; "Laisvei" 10 ir J. Perkunui \$10.

Taipgi rengiamės statyti teatrą: "Netikėtai Susilygino". Pažiūrėsime kaip seksis. Tikr: bėda čia su svetainėmis. Visame Los Angeles yra tik pora ar trejetas svetainių, kurios įtaisytos su scenomis, šiaip visos tik del šokių.

Mes turime užsibrėžusios daug nuveikti, tik nevisuomet taip įvyksta kaip mes norime. Daugiau veiklumo, draugės, o mūsų užmanymai pilniau įsikunys.

Kp. Korespondentė B. B.

NEW KENSINGTON, PA.

"M. B." no. 9, draugė New Kensingtonietė aprašydama mūsų miesto lietuvių judėjimą tarp kit-ko palietė ir tulus pakeltus klausimus ALDLD. 74 kp., susirinkime sako:— "Delei šio incšimo kilo dideli ginčai ir svarbiausia tai, kad mūsų smarkūs veikėjai buvo griežtai priešingi tam, sakydami, kad Rusija turi užtekinai aukso ir gali nusipirkti kiek tik reikia maisto ir kad Rusijoje nėra toks badas, esą, reikia atbulai suprasti laikraščių pranešimus".

Kad draugės progresistės teikia įvairias žinutes iš vietos lietuvių judėjimo savo organui "M. B.", tas labai pagirtina. Bet, kad rašant apsilenkiamas su teisybe, tai jau yra peiktina.

Kad buvo skirtingų nuomonių tas tiesa. Štai jos: "kad Rusijoje nėra taip baisu, kaip kapitalistiški laikraščiai rašo, kad Rusija turi aukso ir galėtų užsimokėti už pristatytą jai maistą, bet dėja tulos šalįs dar ir šiandien boikotuoja Sovietų Respubliką, kad Rusijos atsišaukimą reikia suprasti atbulai, esą, atsišaukimas pagaidauja, jog pasaulio darbininkai spaustų savo valdžią,— reikalautų pripažinimo Sovietų valdžios ir teiktų pagelbą Rusijos badaujantiems". Bet "didelių ginčų" ir "griežtų" nebuvo ir nėra. O kad tas tiesa, tai liudija ir šis faktas, baluojant aukoti nesirado nė vieno priešingo.

Buvo skirtingų minčių tik todėl, kad laikant susirinkimą turėta visai mažai informacijų apie reikalingumą pašelpo badaujantiems Rusijos žmonėms. Bet kada pradėjo plaukti daugiau ir daugiau žinių apie būtina reikalą šelpti Rusijos badaujančius, ypatingai draugų brooklyniečių "ofensyva" Amerikos lietuviams, galutinai "išpurtė" ir mūsų draugų minčių skirtumus,—tuojaus stvėrėsi kontr-atakoms ir štai pastarųjų dienų pasekmės: A.P.L.A. 9 kp., \$100, Rataliečiai (rodos) \$30, VII apskr. progresistės laikė čia konferenciją ir iš apskr. išdo aukojo \$25. Tai puiki pradžia iš mūsų miestelio Rusijos badaujantiems! O kur-gi ALDLD. 74 kp., komisija, kuri išsijuosus renka aukas. O bet-gi tuom pačiu sykiu draugė Newkensingtonietė drįsta sakyti: "kad mūsų smarkus veikėjai buvo griežtai priešingi tam".

Pritrukęs Kantrybės.

CHICAGO, ILL.

L.M.P.S. devintos kuopos veikimas.

Rugpjūčio 20 d. 9 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą, narių dalyvavo 30. Tai jau antras susirinkimas kur prisėjo nemažai laiko praleisti svarstymui prasižengimus dviejų kuopos narių. Pereitime susirinkime likosi suspenduota ant trijų mėnesių A. Ciplinskienė, užtai, kad dėjo pastangas, leisti dainuoti "Ateities žiedo" draugijėlės chorą, tai draugystei, kuri buvo Lietuvos buožių rėmėja. To, neatsiekusi pradėjo vesti ardyimo darbą pačioj draugijėlėj. Šiame susirinkime kuopos organizatorė O. Vikšrienė savo raporte pažymėjo, kad M. Dundulienė pereinū metų pabaigoj buvo suspenduota už rėmimą Lietuvos buožių ir veikimą su darbininkų klasės priešais. Tiktai Dundulienėi prisipažinus prie kaltės ir pasidavus kuopos disciplinai, kuopa ją nuo suspendavimo paliuosavo.

Bet paskutiniu laiko pasirodė, kad Dundulienė vėl pradėjo dalyvauti su tais pačiais Lietuvos siurbėlių rėmėjais. Mes aukojame Lietuvos darbininkams gelbėti jų sunkioj kovoj už išsiliuosavimą, o jie renka aukas Lietuvos valdžios rėmimui ir darbininkų slopinimui. Mes aukojame politinių kalinių gelbėjimui šioj šaly, o jie prieš mūsų darbininkiškas organizacijas ir laikraščius rašo įtarimus ir provokacijas. Ir šitokių elementų parengime, 23 d. liepos, Dundulienė dalyvavo net programo išpildyme ir

kada skyrėsi scenos mylėtojų Ratalis, Dundulienė nepalaikė mūsų draugų pusę, bet nuėjo su social-išdavikais. Organizatorė baigdama raportą reikalavo, kad susirinkimas apsvarstytų Dundulienės elgimąsi ir eitų prie prašalinimo iš kuopos. Organizatorės raportas likosi priimtas ir vėliau paimtas apsvarstymui. Šiame susirinkime dalyvavo ir trečio rajono organizatorė Remeikienė, kuri irgi davė gerų paaiškinimų, toms trims narėms, kurios buvo priešingos Dundulienės prašalinimui. Gerai dalyką apkalbėjus tapo pripažinta, kad jos pasiūlymas priešingas mūsų organizacijos principams ir nutarta prašalinti ją iš kuopos.

Vistik nesmagu, kad mūsų tarpe atsiranda tokių narių, kurios mano, kad galima veikti delei darbininkų klasės išsiliuosavimo ir kartu remti tos klasės slopintojus. Teisingiau pasakius, tokios ponios ateina pas mus tiktai savo ypatingais išrokavimais. Tą narės gerai permato ir kaip greit buvo patirta, kad Dundulienė neišlaikė duoto žodžio, ant pirmo susirinkimo prašalino ją iš savo tarpo. Narės žino, kad mūsų organizacija yra dalimi kovojančio proletariato šiame visasvietinė kovos lauke, po kurios vėliava spiečiasi vis didesnis moterų darbininkų skaičius, didindamas mūsų eiles kovoj už panaikinimą šios kapitalistinės sistemos. O kuri tos organizacijos vienuotė palieka kenksminga organizacijai, tokiai negali buti vietos joj.

Tarp kitko svarstyta Sovietų Rusijos nukentėjusių nuo kaitros šelpimas. Tam tikslui, nutarta paaukoti iš išdo \$25 ir narės ant vietos suaukojo \$17 su centais. Viso suaukota \$42 su viršum. Nutarta, paskirti visą pelną nuo rengiamo vakaro, kuris įvyks 2 spalio Amerikos ir Lietuvos politiniams kaliniams. Nutarta pasiųsti linkėjimus L.M.P.S. trečiam suvažiavimui su \$10 auka politiniams kaliniams. Išrinkta delegatė į draugijų konferenciją teikimui pagelbos Rusijos badaujantiems. Išrinkta komisija rengtis prie agitacijos savaitės. Prie kuopos prisirašė 3 naujos narės. Nepaisant įvykusių nesmagumų, kuopa kaip igišiol taip ir ant toliau dės daug darbo ir pasišventimo delei proletariato klasės išsiliuosavimo.

Rugpjūčio 21 d., devinta kp. surengė Jeferson miške išvažiavimą su išlaimėjimais "Moterų Balso" ir "Vilnies" naudai. Išlaimėjimui buvo leidžiama trys rankų išdirbiniai. Ačiu na-

rių darbštumui tikietai iš kalno išplatinti ir pelno liks "Moteryų Balsui" ir "Vilniai" apie šimtas dolerių. Toj pačioj vietoj surengė ir ALDLD. 19 kuopa išvažiavimą, todėl ir programos buvo atliekamas bendrai, nuo 9 kp., kalbėjo d. S. Vėšys, nuo 19 kp. d. J. Vikšris, abudu kalbėtojai savo užduotis atliko gerai. Buvo renkama aukos Rusijos badaujantiems, surinkta 75 doleriai su centais. Kadangi oras buvo labai gražus, tai ir publikos daug privažiavo. Abelnai imant išvažiavimas pavyko visais atžvilgiais.

Progresistė.

SO. BOSTON, MASS.

Moteryų darbuotė.

Rugsėjo 3 d., L.M.P.S. 13 kuopa vaidino veikalą "Du keliu". Aktoriai, kaip darbininkai, gerai atliko savo roles. Publikos atsilankė nedaug, to priežastis, gal but, šitas oras. Pelnas yra skiriamas L.M.P.S. reikalams.

Rugsėjo 4 d., ta pati kuopa surengė prakalbas. Publikos buvo pilna svetainė. Atidarius vakarą pirmiausia "Birutės Kanklių" Choras sudainavo Internacionalą, Rusijos himną ir kitas dainas.

Kalbėtojai buvo L.M.P.S. Trečio Suvažiavimo delegatės ir svečiai. Kalbėjo O. Remeikienė iš Chicago, Ill ir E. N. Ješkevičiūtė iš Brooklyn, N. Y. Abidvi kalbėjo apie darbininkų reikalus. Reikia pažymėti, kad jos labai nuosekliai ir rimtai rišo gyvenimo klausimus. Galima tikėtis, kad bus geros kalbėtojos atety. Trečias kalb. d. V. Andriulis, temoj "Kokiais tikslais buržuazija eina šelpti Rusiją". Jis pasakė, kad nereikia laukti pašalpos nuo savo mirtino prieš. Mums patiems reikia gelbėti savo draugus nelaimėj. Ketvirtas kalbėjo d. J. Jukelis. Jis trumpai kalbėjo apie W. Virginijos darbininkų padėtį. Publiką taip užinteresavo, kad delnų plojimu išsaukė antru kartu pakalbėti.

Pertraukoj buvo renkamos aukos Rusijos badaujantiems, surinkta 83 doleriai.

L.M.P.S. 13 kuopa savo mėnesiniam susirinkime išrinko 3 atstoves į Bostono ir jo apylinkės draugijų sąryšį, kuris rupinasi gelbėjimui Rusijos badaujančių.

Nutarta agitacijos sąvaitei rengti prakalbas, diskusijas ir skaityti referatą "Moteryų išganymas tik klasių panaikinime".

Taipgi išrinko korespondentę ant trijų mėnesių.

13 kp. Korespondentė.

MONTELLO, MASS.

Progresistės padarė pirmutinį žingsnį.

Rugsėjo 2 d., L.M.P.S. 22 kp., turėjo surengusi prakalbas. Kalbėjo d. Bimbo, temoj "Abelni darbininkų reikalai". Kalbėjo aiškiai ir nuosekliai, iš ko publika, likos užganėdinta, kuriuos buvo prisirinkę apie 300 ypatų. Oras buvo nepaprastai šiltas. Moteryų atsilankė mažai, mat moterims turbūt yra šilčiau negu vyrams.

Pertraukoj buvo renkamos aukos del Rusijos badaujančių, surinkta \$140.58. Ši, tai buvo pirmutinė auka šioj kolonijoj del Rusijos badaujančių.

Rugsėjo 4 d., įvyko antros prakalbos, kurias surengė Friends of Soviet Russia, vietos skyrius. Apart poros vyrų kalbėtojų, kalbėjo draugė M. Undžienė iš Brooklyn, N. Y., kuri savo trumpoj prakalboj ragino vietos moteris šviestis ir organizuotis į L.M.P.S.A., ir išaiškino, kad tik tuomet moterys pagerins savo buvį, kuomet visi (moterys ir vyrai) bus organizuoti į darbininkiškas organizacijas.

Ši kartą taipgi buvo renkamos aukos del Rusijos badaujančių, surinkta \$60.97.

Rugsėjo 11 d., įvyko L.M.P.S.A. 22 kuopos išvažiavimas, Liet. Taut. Namu Parke. Apart įvairių žaislų, buvo ir prakalbos, kalbėjo d. A. Galgauskas iš Norwood, Mass., "temoje "Klasių kova". Draugas Galgauskas, yra dar jaunas kalbėtojas, ir tik pirmu kartu čia kalbėjo, bet dalykus riša geriau negu buvę patentuoti kalbėtojai, jis išaiškino, kad klasių kova tęsis iki pergalei, ar mes norėsime ar ne. Susikirtimas su kapitalistine valstybe turės įvykti. Publika atydžiai klausėsi ir stebėjosi, kad draugas Galgauskas kaip paprastas darbininkas taip nuosekliai riša klausimus.

Nekurios narės buvo prigaminusios įvairių valgių, ir paaukojo kp. naudai, stambiausia auka tai turbūt buvo draugės A. Kangeserienės.

Vienas tai peiktinas dalykas, kad narės nesirupina platinimu literatūros, kuris yra tai svarbiausias darbas, ir be jokių atidėliojimų turėtų būti varomas pirmyn, kaip ir kur tik galima. Kp. yra išrinkus knyę, bet ta draugė matyt

sarmatinas pildyti savo pareigas, kiek buvo pamtirta, tai buvo atgabenta ir į išvažiavimą, tik parėjusios knygos "Rusijos Rev. Istorija" ir "Moterų Balso", bet niekas su ja nepasirodė publikoj.

Kp. buvo įsteigus lavinimosi mokyklą, į kurią narės lankydavos vieną kartą per mėnesį, bet jau kelintas mėnesis kaip apie ją narės nė gugu. O gal už tai, kad buvo per šilta, bet šiltasis sezonas jau praėjo, ir būtų laikas jau vėl pradėti, bet ne vieną kartą į mėnesį, o nors vieną kartą į savaitę.

Progresistė.

CLINTON, IND.

Rugpjūčio 27 d., L.M.P.S. 87 kuopa surengė balių į kurį atsilankė skaitlingas lietuvių buralis, ypatingai tie, kurie prijaucia moterų progresyvią judėjimui. Pelno liko 20 dolerių, kuris paskirta "Moterų Balsui".

Clinton'e progresisčių randasi neskaitlingas burelis, bet visos stengiasi veikti kiek tik gali.

Neseniai šioji kuopa paaukojo 50 dolerių Rusijos badaujantiems. Tai gausi auka šios mažos kolonijos.

A. Bitautienė.

HAVERHILL, MASS.

14 d. rugsėjo, atsibuvo L.M.P.S. 55 kp., mėnesinis susirinkimas, kuriame buvo išduotas raportas iš L.M.P.S.A. 3-čio suvažiavimo atsibuvusio Boston'e. Raportas užgirtas vienbalsiai.

Nutarta tvirt vaikų draugijėlę vardu "Atėities žiedas". Išrinkta dvi draugės, kurios susižinos su ALDLL. 85 kp., ir pakvies jos narius prisidėti prie šio darbo.

Buvo du delegatai nuo ALDLL. 85 kp., jie aiškino, kad reikia šelpt Rusijos badaujančius žmones, jų raportas priimtas ir išrinkta dvi draugės nuo L.M.P.S. 55 kp., kad kartu dirbtų su virš minėta kuopa. Komisija, rengimui pikniko Rusijos badaujančių žmonių naudai, raportavo, kad piknikas atsibuvo Maple Parke rugp. 13 d., pelno liko 22 doleriu su centais.

Taipgi nutarta, kad jeigu rastųsi tokių narių, kurios remia dabartinę Lietuvos buožių valdžią, kad tokias narės tuoj būtų išklausinėtos kokiais tikslais jos tai daro ir jeigu sužiniai tatau daro, tuoj turi but prašalintos iš 55 kp.

Teatro, "Grafas Kaimiečio Bernu", komisi-

ja raportavo, kad darbas eina pirmyn, įvyko repetacijos ir pasirodė, kad nekurie aktoriai savo roles jau moka.

Nularta rengtis prie agitacijos savaitės ir išrinkta komisija iš dviejų narių, kad susižinot su kalbėtoja. Taipgi nutarta parsitraukti "Moterų Balso" agitacijos savaitę 50 egz., gi vėliau imti po 25 egz. kiekvieną mėnesį.

Taigi Haverhill'io progresisčių nors skaičius nedidelis, bet jos veikia gana energingai.

Darbininkė.

ISPUDŽIAI IŠ L.M.P.S. I RAJONO KONFERENCIJOS.

Delegatės atsižymėjo pilnu supratimu savo reikalų ir užsiinteresavimu svarstomais klausimais. Daug naudingų ir svarbių tarimų padaryta, bet čionai nekartosiu, nes viskas bus protokole.

Delegačių dalyvavo apie 25. Labai peiktinas dalykas, kad ne visos kuopos prisiuontė delegates. Į šią konferenciją neprisiuntė net keturios kuopos savo delegačių. Kyla klausimas kodėl? Kame priežastis? Gal viena kita pasakys, kad per šiltas oras buvo. Apie tai mūsų draugės, turėtų rimtai pagalvoti, jog darbo yra begalės ir visos turėtų žinoti, kad ir jų pareiga yra prisidėti prie viso veikimo. Vienok, matomai pas mūs moteris yra dar neišnykęs sanprotavimas, kad jos yra bejėgės-silpnos ir už tai visą veikimą atideda ant stipresnių. Ant nežinystės negalime bėdą suversti, nes buvo išsiuontinėta kuopoms pranešimai ir "Laisvėj" garsinta ne vieną kartą.

Sesutės-darbininkės, mes turime stengtis pamesti tą netikusį protavimą. Gyvenimo sąlygos mainosi. Kur nepažvelgsi, visur girdisi skaudūs dejavimai ir šauksmai pagalbos, ypatingai dabartinės bedarbės laiku, kuomet kapitalistai pardavinėja darbininkus kaip senovėj vergus. Nereikia manyti, kad mūs veikimas neturi svarbos, tik reikia nesnausti. Tas pačias nors ir silpnas spėkas sujungkime ir tuomi nuveiksime kad ir stiprų pasipriešinimą. Skaudus geležinis kapitalisto kumštis nukrito ant darbininko sprando, bet dar skaudžiau jis plaka moterį.

Draugės, mes turime organizuotis ir dirbti kiek mūsų jėgos leidžia. Tiktai taip atsieksime savo tikslą.

J. Bondžinskaitė.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

SĄRAŠAS KANDIDAČIŲ Į L. M. P. S. A.
ĮSTAIGAS 1922 METAMS.

Redaktorė — K. Petrikienė.

Centro Sekretorė-Administratorė — M. Undžienė ir O. Šimoliuniūtė.

Iždininkė — M. Lekauskaitė.

Literatūros Komitetas — O. Vikšrienė, O. Remeikienė ir K. Sinkevičiūtė-Pakušaitienė

Pildantysis Komitetas — J. Sarapienė, K. B. Karosienė, J. Bondžinskaitė, M. Ramanauskienė, A. Jurevičienė, B. Bočkiūtė-Makutėnienė, E. Lepskaitė, A. P. Raibužiūtė, A. Jozaitienė, K. Mugianienė, M. Paukštienė, E. N. Jeskevičiūtė ir E. Vilkaitė.

Su šiuo numeriu atidarau kandidačių tinkamumo apkalbėjimą. Apkalbėjimas uždarys 12 d. lapkričio.

Draugės, apkalbėkime tinkamumą savo bušiančių viršininkų, tik tatai darykime rimtai, be jokių ypatingų ir bereikalingų užmetimų.

E. N. Ješkevičiūtė

C. Sekr.

CENTRO SEKRETORĖS RAPORTAS L.M.P.S. TREČIAM SUVAŽIAVIMUI

Sausio 19, 1920 užėmiau Centro Sekretorės vietą. Jums, draugės, jau nereikia pasakoti, kad tuomet, labai siautė reakcija, kuri daug atsiliepė ant mūsų darbuotės. Dauguma kuopų nukentėjo delei įvairių kratų, areštų ir t. p. Nemažas skaitlius ir mūsų L.M.P.S. narių buvo areštuota tuo laiku, nors vėliau, žinoma, visos buvo paleistos. Keletai kuopų reikėjo duoti nauji čarteriai, nes pirmiausia išduoti žuvo laike kratų su kita literatūra. Tos kratos buvo mirties priešas vienai kitai L.M.P.S. kuopai. Kaikuriuose kuopose dar tik dabar pradėdama atsigauti po tų smugių. Esant tokiai padėčiai, veikimas laikinai apsisusto, bet dabar viskas eina normalėmis vėžėmis.

Praleidus vieną nesmagumą, tuojaus aplaikėme kitą, nors ne taip didelę, — tai buvo L.M.P.S. iždininkės prasišalinimas. Nors šis inci-

dentas atsiliepė ant mūsų darbuotės, bet visgi ne taip skaudžiai. Toks buvusios iždininkės pasielgimas laikinai sudemoralizavo nares, kadangi narės nežinojo, kas atsitiko su finansais ir ar siųsti ant toliau pinigų į Centrą. Atsirado toks lyg ir nepasitikėjimas Centru. Su tuomi vienok greit apsidirbta. Iždininkė atsiteisė ir vėl viskas ėjo normaliai, nors delei sugaišto daug laiko ir lėšavo daug pinigų.

Pradžioj 1920 metų mes turėjome apie 65 gyvuojančias kuopas. Tikros skaitlinės nebuvo priduta, nė knygose nepažymėta. Nuo sausio 1920 iki sausio 1921 susitvėrė 12 naujų kuopų; atgijo 3 ir mirė 3.

1920 metais išleidome knygą "Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valstybėj". Priimta 2 referendumai, 1 — Atšaukiantis aprubežiovimą leidime literatūros; pirmiau buvo taisyklės, kad P. K. gali spręsti apie leidimą knygos, jeigu ji lėšuos nedaugiau \$250, apie leidimą daugiau lėšuojančių knygų sprendžia referendumas; dabar tatai panaikinta. 2 — Atskirta redaktorė nuo adm. ir fin. sekr. ir suvienyta adm., fin. sekr. ir Centro sekretorės įstaigos.

Svarbesni P. K. tarimai: Kadangi P. K. išduos savo raportą, tai aš čion tik perbėgsiu stambuosius tarimus. Svarbiausias klausimas bene bus "Moterų Balsas". Per visą laiką buvo bandoma kaip nors pradėti leisti jį du kartu į mėnesį, bet po apkalbėjimui visų mūsų spėkų pasirodė, kad negalėsime patankinti leidimą "Moterų Balso." Pereitą rugp. mėnesį pakelta "M. B." prenumerata iki \$2 metams; pav. num. 15 centų.

Pasiųsta Lietuvon, per Škotiją, 500 egz. knygų "Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valstybėj" ir 300 egz. "Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateity."

Abelnas kuopų veikimas buvo silpnas; jis pradėjo silpnėti 1919 metų antrame pusmety ir pradžioj 1920 metų, bet baigiantis 1920 metams ir vėl padidėjo veikimas, kuris eina vis geryn kiekvieną dieną. Naujos kuopos pradėjo tvirtis antroj pusėj 1920 metų ir jos dar vis auga spartyn. Svarbiausias trukumas buvo tuo laiku, tai

trukumas kalbėtojų, kurių veik visai neturėjo. O neturint agitatorių, naturaliai, veikimas apmiršta. Dabar dalykai krypta geron pusėn, kiek po biskį atsiranda naujų kalbėtojų, kurie dirba tą taip reikalingą agitacijos darbą.

Tai tiek turiu apie 1920 metus. Aš tikiu, kad mano darbuotėj buvo trukumų, nes užimant man C. Sekr. darbą buvo pirmas bandymas dirbti ant taip plačios papėdės, o prityrimo truko. Niek galiu, vienok, jums pasiteisinti, kad dirbau ant tiek, ant kiek mano laikas ir žinojimas leido.

Kadangi referendumas nutarė suvienyti C. Sekr., fin. sekr. ir adm. įstaigas, tai man prisėjo užimti tą vietą. Su 17 d. vasario užėmiau tas įstaigas. Nors reikėjo užimti su 1 d. sausio, bet kad nebuvo knygos prirengtos perdavimui, tai prisėjo laukti iki paminėto laiko.

Užėmus vietą, tuojaus užvesta naujai visos knygos. Pradėjome tvarkyti visą biznį naujai. Pradžioj mano darbo atėdavō daug įvairių nusiskundimų už neatsakymą laiškų, neišpildymą užsakymų ir t. p., gaudama tokius nusiskundimus stengiaus kiek galint sutvarkyti visą susirašinėjimā ir dabar, ant kiek tas nuo manęs priklausau, niekad nēsti užvilktā jokie laiskai. Nusiskundimų dabar negaunu, iškyrus tuos, kurie nusiskundžia delei negavimo "M. B." Bet tokių laiškų visuomet bus, nes tai nēra vienos administratorės kaltė; tame tankiai kalta pati narė, arba kp. sekretorė, o tankiai ir paštas.

Buvo išnėsta rezoliucijos, redakcijai, prieš talpinimā straipsnių apie šliubus. Talpinimas tokių raštų sulaukytas. Taipgi išreikšta pageidavimas daugiau agitatyviškų straipsnių; apie ką aš nuo savęs galiu pranešti, kad adm. stengiasi kiek galint tą spragā užpildyti. Rašoma agitatyviški straipsniai.

Sausio 1 d., 1921 gyvuojančių kuopų buvo 78. Nuo sausio 1 iki rugp. 30, 1921, susitvėrė 14 naujų kuopų; atgijo 3 ir likviduota 5. Dabar gyvuojančių kuopų yra 95.

Smagu pažymėti, kad mūsų susivienijimas auga, tą liudija augimas kuopų. Pradžioj 1920 metų buvo 65 kuopos, pradžioj 1921 metų buvo 78 kuopos. Gi dabar yra 95 gyvuojančios kuopos.

Priežastys likvidavimo tų 5 kuopų šį metą yra sekamos, 25 ir 67 kuopos referendumu

tapo likviduotos dėl jums jau žinomų priežasčių. Wilsonville, Ill. ir Moundsville, W.Va. susitvėrė naujos kuopos, bet išvažiavus kelioms veikiesnėms narėms nebuvo kam jas palaikyti. Su 97 kuopa negalėjau užvesti net susirašinėjimo, nors daug kartų joms rašiau. Viskas, ką gavau nuo jų, tai vieno mėnesio duokles ir tai per to rajono organizatorę.

Vienas iš didesnių darbų šio meto, tai išleidimas "Rusijos Revoliucijos Istorija".

Perėjo du referendumai, 1 — likviduoti 25 ir 67 kuopas, 2 — laikyti L.M.P.S. suvažiavimą 1921 metais. Nupuolė referendumas — pakelti mėn. mokestis iki 30c.

Kadangi P. K. turi savo raportą, tai jo veikimo neliesiu.

E. N. Jeskevičiūtė.

PROTOKOLAS

L.M.P.S. I Rajono Konferencijos, laikytos 21 d. Ruggjučio, 1921, Brooklyn, N. Y.

Konferenciją atidarė org. A. Juozaitienė 1:00 val. p. p.

Mandatų pežiurėjimui paskyrė drgg. M. Undžienę ir Aliukonienę.

Delegačių pribuvo nuo sekamų kuopų: 1 kp., Brooklyn, N. Y.—M. Undžienė, M. Paukštienė, E. Vilkaitė ir J. Sadauskienė. J. Sadakerskiūtė pribuvo 2 val. p. p. Nepribuvo K. Petrikienė ir E. N. Jeskevičiūtė. 91 kp., Maspeth, N. Y.—N. Kaulinienė, J. Parsonienė ir J. Abakienė. 4 kp., Elizabeth, N. J.—K. Stankienė, M. Poškienė ir B. Makutėnienė. 64 kp., Great Neck, N. Y.—O. Gaškauskienė. 45 kp., Bayonne, N. J.—O. Vertelienė ir O. Šaukienė. 38 kp., Paterson, N. J.—D. Dulskienė ir D. Propestienė. 10 kp., Newark, N. J., 111 kp., Brooklyn, N. Y., 105 kp., Yonkers, N. Y. ir 68 kp., Cliffside, N. J. neprisiuntė delegačių. Viso pribuvo 18 delegačių nuo 7 kuopų. Rajono komiteto 4 narės dalyvavo, viso 22 sprendžiami balsai.

Pirmininke išrinkta M. Undžienė, pagalbinninke E. Vilkaitė.

Skaitytas praeitos konferencijos protokolas ir priimtas su sekamais pataisymais. Nebuvo įtraukta L.M.P.S. 64 kp., įnešimas, kad rengti prakalbų maršrutą. Prakalbos turi atsibuti ir ten, kur nēra mūsų kuopų, jų surengimui turėtų pagalbėti artimiausios tokioms kolonijoms kuopos. Protokole įrašyta, nutarta, kad

rajono lavinimosi komisija veiktų bendrai su rajono sekretore ir organizatore, turi būti, nutarta panaikinti lavinimosi komisiją ir lavinimosi rupinsis rajono komitetas.

Organizatorė raportavo, kad visos kuopos gerai gyvuoja išskyrus Yonkers kuopą kuri yra silpna. Raportas priimtas. Sekretorė raportavo, kad aplankė visas rajono kuopas ir tvarkė visus rajono reikalus. Raportas priimtas. Raportai, išdininkės ir finansų sekretorės, priimti.

Komisijų Raportai.

Išvažiavimo komisija raportavo, kad išvažiavimas buvo bendrai su Apšvietos Rateliu surengtas. Išvažiavimas nusisekė, pelno liko \$29.45. Raportas priimtas.

Raportas, komisijos rengimui prakalbų sveikatos klausime, pranešė, kad kolkas negavo kalbėtojo, priimtas. Patarta komisijai surengti prakalbas agitacijos sąvaitėj.

Kontesto komisija pranešė, kad darbas pradėtas ir sėkmingai eina, raportas priimtas.

Nutarta surengti prakalbas agitacijos sąvaitėj, darbas palikta rajono komitetui.

Nutarta surengti "fėrus" "Motery Balso" naudai, vieta paskirta Brooklyn, N. Y. Komisijon išrinkta šios draugės: M. Paukštienė, M. Undžienė, O. Deapšienė, E. Vilkaitė ir J. Bondžinskaitė.

Nutarta, kad L.M.P.S. I Rajonas išleistų lapelius reikale gelbėjimo Rusijos badaujančių. Darbas pavesta L.M.P.S. Pild. Komitetui ir patarta, kad jis kuogreičiausia tatai atliktų.

Nutarta, kad I rajono kuopos pačios rengtų prakalbas ir rinktų aukas Rusijos badaujantiems.

Nutarta paaukoti \$25 iš izdo Rusijos badaujantiems.

Nutarta, kad visos narės, kurios tik gali lankytusi į lavinimosi susirinkimus, jeigu jų kuopa neturi įsisteigusi, tai privalo lankytis į artimiausios kuopos tokius susirinkimus.

Nutarta siųsti dar vieną delegatę į L.M.P.S. trečią suvažiavimą. Delegatė išrinkta M. Undžienė.

Nutarta, kad I rajono kuopos savo parengimuose prirašinėtu nares į L.M.P.S.A.

Nutarta pasiųsti pasveikinimą L.M.P.S. trečiam suvažiavimui.

Nutarta duoti įnešimą L.M.P.S. trečiam suvažiavimui; kad įdėti į L.M.P.S. konstituciją paragrafą, kad Pild. Komitetas paskirtų komi-

siją iš artimiausios centrai kuopos pertikrinimui viršininkų nominacijos ir balsavimo blankų.

Nutarta duoti viešą papeikimą Pild. Komitetui už jo apsileidimą.

Išrinkta agitacijos komisija iš šių draugių: M. Paukštienė, A. Klimiutė ir J. Bondžinskaitė.

Nutarta sekanti konferencija laikyti Newark, N. J.

Konferencija uždaryta 6:30 val. vakare.

Pirm. M. Undžienė

Sekr. J. Bondžinskaitė.

PROTOKOLAS

L.M.P.S. VII Rajono 4-tos Konferencijos, laikytos 21 d. rugp., 1921 m., 1220 Victory Ave., New Kensington, Pa.

Konferenciją atidarė org. O. Jakubauskienė 2 val. p. p., mandatų peržiūrėjimui paskirta drgg. B. Šimkienė ir A. Žukienė,

Delegačių pribuvo nuo šių kuopų: 21 kp., Pittsburgh, Pa.—P. Balšaitienė, J. Vistartienė ir O. Sliėkienė, 60 kp., N. S. Pittsburgh, Pa., B. Šimkienė ir O. Šepblauskienė; 57 kp., Carnegie, Pa., M. Liepienė; 102 kp., New Kensington, Pa.. Z. Pupelienė ir A. Žukienė. Viso dalyvavo 8 delegatės.

Suteikta sprendžiamas balsas rajono valdybai: org. O. Jakubauskienei, prot. rašt. J. Navalinskienei, fin. rašt. H. Bogužienei, izd. A. Martinkienei ir knygei J. Vistartienei, taipgi ir toms draugėms, kurios atsilankė be mandatų. Be mandatų dalyvavo šios draugės: O. Stonienė, M. Stašinskienė ir O. Šukienė. Viso dalyvavo konferencijoje 16 draugių.

Pirmininke išrinkta Z. Pupelienė, pagelbininke J. Vistartienė, raštininke A. Žukienė. Skaitytas ir priimtas pereitos konferencijos protokolas.

Priimti raportai: organizatorės, fin. rašt. knygės ir išdininkės. Izde pinigų randasi \$135.09.

Komisijų Raportai.

Raportas pikniko rengimo komisijos parodė, kad pelno liko \$63. Raportas priimtas.

Prakalbų rengimo komisija raportavo, kad dar nieko neveikė, bet greitai ateity pradės veikti.

Raportas komisijos pagaminimui agitatyviškų lapelių, priimtas. Nutarta spausdinti

1,000, vietoje 5,000 lapelių ir darinkta viena draugė į komisiją d. O. Šliekienė.

Literatūros Siuntimo komisijos raportas priimtas, knygų pasiūsta vertės \$8.20.

Skaityta rezoliucija prieš Lietuvos buožių valdžią ir priimta vienbalsiai.

Kuopų įnešimai, 7-to Rajono 4-tos konferencijos įduoti delegatei į L.M.P.S. 3-čią Suvažiavimą.

1) 21 kp. įnešimas, kad pasiūsti L.M.P.S. 3-čiam suvažiavimui pasveikinimas ir bent kokią auką su laišku. Didžiama balsų atmesta.

2) 21 kp. įnešimas, kal butų duotas paraginimas Centro valdybai, kad siuntinėtų ir sutvarkytų atsakančią organą "Moterų Balsą". Įnešimas priimtas vienbalsiai.

3) 21 kp. įnešimas, kad organas talpintų agitatyviškus straipsnelius, vietoje vaizdelių ir apysakų. Įnešimas atmestas didžiama balsų.

4) 60 kp. įnešimas, kad suvienytų L.M.P.S. ir "Moterų Balsą" išdus. Įnešimas priimtas vienbalsiai.

Nutarimai.

1) Nutarta, kad L.M.P. Susivienijimas siųstų moterį kalbėtoją kas rudenį su maršrutu.

2) Nutarta, kad rajonas surengtų maskaradų balių, Pittsburg, Pa.; darbas pavestas 21 kuopos narėms.

3) Nutarta, kad visos rajone priklausančios narės, nesirengtų maskaradų drabužiais, nes dovanos ne bus duodamos rajono narėms.

4) Nutarta, kad kiekviena kuopa turi butinai paaukoti rajono rengiamam baliui dovanas.

5) Baliaus laikas paliktas nuskirti komisijai, tik ne vėliaus spalio mėnesio.

6) Nutarta 8 balsais prieš 5, kad butų leista pardavinėti alų ant baliaus, viena draugė susilaukė nuo balsavimo.

7) Nutarta didžiama balsų, kad delegatės važiuodamos į rajono konferenciją kiekviena atsiųstų raportą iš savo kuopos veikimo.

8) Nutarta duoti \$30 delegatei J. Navalinskienei, kuri važiuos į L.M.P.S. 3-čią suvažiavimą.

9) Nutarta paaukoti \$25 iš rajono išdo Rusijos badaujantiems.

10) Sekama konferencija nutarta laikyti sausio mėnesį, 1922 m. Pittsburgh, Pa.

11) Konferenciją uždarė pirmininkė Z. Pupelienė 6 val. vakare.

Pirm. Z. Pupelienė, Rašt. A. Žukienė.

REZOLIUCIJA

Kadangi, dabartinė Lietuvos valdžia nors ir skelbiasi esanti laisva demokratinga, bet žiauriai persekioja bežemius ir mažžemius susipratčius ir kovojančius už savo teises darbininkus, ardo jų organizacijas ir neleidžia joms gyvuoti, uždaro jų laikraščius, kemša į kalėjimus ir mirčia baudžia jų darbuotojus; todėl Mes L.M.P.S. VII Rajono Konferencija pasmerkiame dabartinę Lietuvos buožių valdžią ir griežtai protestuojame prieš jos kruvinus darbus. Mes taipgi kviečiame visus lietuvius darbininkus, gyvenančius šioj šaly ir kitur, neremti dabartinės kraugerių buožių valdžios pinigais, nepirkti pasukolos bonų ir patarti kitiems, kad nepirktų.

Šalin Lietuvos inkvizitoriai, kunigų ir buožių valdžia!

Lai gyvuoja darbininkų bežemių ir mažžemių Tarybų valdžia.

O. Jokubauskienė,

J. Navalinskienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. A. Trečio Suvažiavimo, laikyto 3, 4 ir 5 d. rugsėjo, So. Boston, Mass.

I Sesija

Suvažiavimą atidarė Centro Sekretorė E. N. Ješkevičiūtė 1:15 val. p. p.

Peržiūrėjimui mandatų paskirta sekamos draugės: A. Jurevičienė, B. Makutėnienė ir J. Sarapienė.

Belaukiant raporto mandatų peržiūrėjimo komisijos, pakviesta keletas draugių ir draugų pakalbėti: kalbėjo O. Remeikienė, K. Petrikenė, M. Ramanauskienė, M. A. Steponavičienė, A. Bimbo ir V. Andriulis.

Delegačių pribuvo nuo sekamų kuopų ir rajonų: 1 kp., Brooklyn, N. Y.—J. Bondžinskaitė, A. Jurėvičienė ir A. Lakštutienė; 2 kp., Worcester, Mass.—K. Mugianienė ir M. Bušienė; 4 kp., Elizabeth, N. J.—B. Bočkiūtė-Makutėnienė; 8 kp., Lawrence, Mass.—K. Romandienė ir O. Davidonienė; 11 kp., Philadelphia, Pa.—K. B. Karosienė ir L. P. Kutavičienė; 12 kp., Waterbury, Conn.—A. Babinienė; 13 kp., So. Boston, Mass.—V. Kondrošūtė, J. Sarapienė, P. Jetulevičiūtė ir K. Kazlauskienė; 15 kp., Ansonia, Conn.—M. Rolinaičiūtė; 17 kp., Detroit, Mich.—R. Tėrženė; 18 kp., Hartford, Conn.—O. Giraitienė; 22 kp., Montello, Mass.—J. Stigienė ir

B. Milčienė; 26 kp., Rochester, N. Y.—R. Černiauskienė; 27 kp., Cambridge, Mass.—K. Yasinavičiūtė ir M. Matulienė; 28 kp., Bridgewater, Mass.—O. Kušleikienė ir E. Slesariunienė; 34 kp., Fitchburg, Mass.—O. Samulėnienė; 44 kp., Norwood, Mass.—A. Gribavičienė; 49 kp., Brighton, Mass.—J. Kubilienė ir A. Olseikienė; 50 kp., Gardner, Mass.—E. Misevičienė ir O. Balsevičienė; 55 kp., Haverhill, Mass.—R. Gai-nienė ir Iz. Pauliukoniūtė; 63 kp., Naticoke, Pa.—E. Cibulskienė; 65 kp., Rumford, Me.—M. Gružinskienė; 85 kp., Nashua, N. H.—M. Virbickienė ir G. Baušienė; 91 kp., Maspeth, N. Y.—J. Tamuliuniūtė; 93 kp., Brooklyn, N. Y.—M. Juškienė; 105 kp., Yonkers, N. Y.—A. Raibu-žiūtė ir A. Juozaitienė; 1 raj. — M. Undžienė ir K. Petrikienė; 2 raj. M. Gutau-skienė; 3 raj. O. Šimolioniūtė ir O. Remeikienė; 4 raj. — A. P. Šukienė; 5 raj.—E. Mulokiūtė; 6 raj.—J. Ramanauskienė ir O. Dubosienė; 7 raj.—J. Navalinskienė; 8 raj.—V. Bagdonienė ir 10 raj.—M. A. Steponavi-čienė; Pild. Kōm. atstovavo K. B. Karosienė.

Į pirmą sesiją nepribuvo A. Lakštutienė nuo 1 kuopos, E. Slesariunienė nuo 28 kuopos ir O. Balsevičienė nuo 50 kuopos.

Viso dalyvauja 51 delegatė nuo 26 kuopų ir 8 rajonų.

Nutarta suteikti sprendžiamąjį bal-są Centro Sekretoriai, E. N. Ješkevičiutei. Su ja pasidaro 52 sprendžiami balsai.

Prezidiumas šiai sesijai išrinkta iš šių drau-gių: pirmininke M. Undžienė, pagalbininke O. Remeikienė. Sekretore E. N. Ješkevičiūtė, pa-galbininke B. Makutėnienė.

Rezoliucijų ir įnešimų sutvarkymo komisi-jon išrinkta šios draugės: M. Undžienė, K. Pet-rikienė, K. Karosienė, M. A. Steponavičienė ir J. Bondžinskaitė.

Konstitucijos pagaminimo komisijon išrink-ta šios draugės: E. N. Ješkevičiūtė, M. Rama-nauskienė, O. Šimoliuniūtė, A. Jurevičienė ir O. Remeikienė.

(Toliaus bus).

KAS REMIA "MOTERŲ BALSĄ"

G. Kuraitis	\$2.50
L. M. P. S. 16 kp.	50.00
Per suvažiavimą del "M. B." įplaukė	107.00
Viso aukų	\$159.50

Širdingai ačiu visiems aukotojam.

"Moterų Balso" Adm.

L.M.P.S. VII RAJONO KUOPOMS

Draugės, kaip jau žinote, L.M.P.S. VII ra-jonas yra nutaręs rengti prakalbų maršrutą, agitacijos sąvaitėj. Taigi pranešu, kad maršru-tas prasidės su 13 d. spalio. Kalbėtoja bus d. A. Juozaitienė iš Brooklyn, N. Y.

Rupinkitės užsisakyti "Moterų Balso" ir ki-tokios literatūros platinimui. Agitacijos sąvai-tė tai mus darbymetis, dirbkime visos.

Prakalbų rengimo *Komisija*.

P. S. Datos prakalbų bus paskelbta "Lais-vėj."

RED. ATSAKYMAI.

Aukurui: "Ar buožių tėvynėj užtikrintas jusų kapitalas del pasinaudojimo", netalpinsime. Darbininkams nesvarbu kapitalo užtikrinimas, nes jie jo neturi. Minčių šmočiukai netinkami spaudai.

22 kp. korespondentei — Talpiname pir-miau gautą.

NAUJA KUOPA.

117 kp., Westville, Ill., susitvėrė iš 13 na-rių, sekretorė — Marijona Butikienė, 127 Jules St.

Linkiu naujai kuopai energingai ir sekmin-gai veikti.

E. N. Ješkevičiūtė
C. Sekr.

Draugės, nepamirškime, kad laike agitacijos sąvaitės turime gauti nemažiau tukstantį nau-jų narių L.M.P.S.-jimui, o tai galime gauti tik per mūsų pačių pasidarbavimą. Prie darbo visos!

C. Sekr.

Daugelis kuopų jau užsisakė "M. B." pavienių numerių, bet toli gražu ne visos. Draugės, neturime užmiršti bei atidėti sa-vo pareigas nė ant valandėlės. Kurios kuopos iškalno neužsisakėte dabar parsit-raukite, nes dar likosi šio numerio admi-nistracijoj.

Visuomet turėkime omenėje, kad lite-ratūros platinimas, tai viena iš svarbiau-sių pareigų kiekvienai susipratusiai dar-bininkei.

"M. B." Adm.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of Moteru Balsas, published monthly at Brooklyn, N. Y. for October 1921.

State of New York,
County of Kings.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Helen Yeskevich, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the manager of the Moteru Balsas and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of ownership, management of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Lithanian Women's Progressive Alliance, 455 Grand St., Editor Helen N. Yeskevich 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Managing Editor Helen N. Yeskevich 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Buisness Manager Helen N. Yeskevich 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owners are:
Lithanian Women's Progressive Alliance
455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, or other securities are: none.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Helen N. Yeskevich Manager

Sworn to and subscribed before me this 24 day of September, 1921
(SEAL) Adolph Factor

(My commission expires March 30, 1923.)
Form 3526.—Ed. 1916.

Jau Išėjo "Rusijos Revoliucijos Istorija"

Labai laukta mūsų knyga jau gatava. Gal būt, kad pirma, negu šis pranešimas pasieks jumi (L. M. P. S. nares) jau būsite gavę "R. R. I."

Kuomet rinkome prenumeratas, daugelis rinkėjų skundėsi, kad sunku gauti prenumeratas, nes visi nori sykiu gauti ir knygą. Dabar tu rinkėjų pareiga parsitraukti šios knygos ir par-

duoti netik tiems, kurie nenorėjo užsiprenumeruoti, bet daug daugiau.

Į darbą, draugės ir draugai! Ir nesustokime iki neliks nei vieno neparduoto egzemplioriaus. Užsisakykite tuojaus, nes gali pritrukti. Knyga puikiais drobiniais aparais. Kaina tik \$1.00. L. M. P. S. kuopoms ir agentams duodame 30 nuošimtį.

Reikalaukite šiuo antrašu: "Motery Balsas".
455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"M. B." Administracija.

"MOTERŲ BALSO" KNYGŲ KATALOGAS.

Ką Kiekviena Motina Privalo žinoti....	25c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas ..	20c.
Kūdikų Priežiūra	25c.
Šeimyna Seniau, dabar ir Ateity	15c.
Šeimyna Socialistinė Darbininkų Valst.	10c.
"M. B." Kompletas 1916—1917 metų....	2.50
"M. B." Kompletas 1918 metų.....	2.50
"M. B." Kompletas 1919 m.	2.50
"Motery Balsas Kompletas 1920 m.	2.50

Svetimos Laidos.

Ženyba ir žmogaus Gyvenimo Siekiny	15c.
Kodel Bažnyčia Priešinasi Socializmui....	15c.
Organizuokitės	5c.
Moteris Kapitalizmo Gadynėj....	15c.
Tveriamasis Revoliucinis Socializmas	25c.
Valstybė ir Revoliucija. Apdaryta	75c.
Anarchizmas ir Socializmas. Apd.	60c.
Mokslinio Socializmo Išsipletojimas. Apd.	75c.
Iš Komunistų Programos. Apdaryta....	55c.
Pirm III Kom. Internacionalo Kongreso	8c.
"Kas gi tie Bolševikai ir Sovietai?"	10
"Rusijos Revoliucijos Istorija"	1.00
Ant "Rus. Rev. Ist." duodame 30 nuošimtį.	

Ant savo laidos duodame 50 nuoš.; ant svetimos laidos — 25 nuoš.

Skaitykite ir platinkite šias knygas.

"M. B." Administracija.

"MOTERŲ BALSO" KOMPLETAI UŽ 1919 IR 1920 METUS JAU GATAVI.

Kas norite turėti dvejų metų sutrauką viso darbininkų judėjimo, ypatingai iš darbininkų judėjimo, tas būtina privalo išgauti šias abi knygas. Jose yra daug rašinių, kurie ilgai nenustos savo svarbos.

L. M. P. S. kiekviena kuopa privalo turėti savo archive ne tik šių metų kompletus, bet ir 1917 ir 1918 m., nes tai yra puikus atspindis visos L. M. P. S. darbuotės. Prie to, yra ir dokumentai, kuriuose telpa visi mūsų tarimai.

Kompletų kaina \$2.50 vienas egz.

"M. B." Administracija.

455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

